

LETO XXII. Stev. 214

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1936 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

EGIPT PRIPRAVLJEN NA SLEHERNO REŠITEV sueškega spora, ki ne bi okrnila njegove suverenosti

Kairo, 10. sept. (Tanjug). Izmenjava gladišč med egiptovski vlado in odborom petih je končana. Po razgovorih so objavili več dokumentov: kratko uradno poročilo, spomnico, ki jo je Menzies v imenu 18 dežel izročil predsedniku Naserju. Menziesovo pismo Naserju z dne 7. avgusta in Naserjev odgovor Menziesu. Iz teh dokumentov, zlasti iz korespondence Menzies-Naser, je videti, da razgovori niso rodili nobenih sadov. V svojem pismu je predsednik Naser ostal dosledno pri prej pojasnjem stališču in zavrnil predlog zahodnih držav o mednarodni kontroli Sueškega prekopa. V pismu je pojasnil načela, na podlagi katerih je bil Egipt pripravljen nadaljevati razgovore za miroljubno ureditev sueškega vprašanja.

V Kairu poudarjajo, da od Menziesovega poslanstva ni bilo moč mnogo pričakovati, ker naj bi bilo po zamisli Velike Britanije in Francije pravzaprav ultimatum Egiptu: ali sprejem Dullesovega načrta ali intervencija obeh zahodnih držav. V dokaz navajajo opazovalci, da se je pritisk Francije in Velike Britanije okrepil prav v času, ko se je Menzies mudil v Kairu. Obe deželi sta na Cipru, v Libiji in na Malti koncentrirali svoje oborožene sile. V Kairu so prepričani, da sta obe zahodni deželi tudi širili vesti, da je nevarnost, da bi razstrelili naftovode, ki so nujno potrebni za preskrbo Zahodne Evrope s petrolejem.

Nova pobuda Kaira za mirno poravnavo sueškega spora

Kairo, 10. sept. (AFP). Egiptovska vlada je izročila danes vsem deželam, ki imajo svoja diplomatska predstavništva v Kairu in generalnemu sekretariatu OZN, enotne note, v kateri je v 12 točkah razloženo položaj v zvezi s kairskimi razgovori med Naserjem in odborom petih. Sproženi pa so nadaljnji predlogi za ureditev sueškega vprašanja. V noti je ponovno poudarjeno, da je Egipt pripravljen skupaj z deželami, ki so sklenile carigrasko konvencijo iz 1888, sprožiti pobudo za mednarodno konferenco o reviziji carigrajske konvencije in novem sporazumu, s katerim bi zajamčili nemoteno plovbo po Sueškem prekopu.

Egiptovska vlada predlaga v noti, naj bi nemudoma ustanovili odbor za pogajanja, v katerem bi bili predstavniki dežel, ki uporabljajo Sueški prekop, oziroma dežel, ki različno presojajo ureditev tega problema. Egiptovska vlada zahteva, naj bi takoj začeli razpravo; da bi tako določili njegovo sestavo ter kraj in datum njegovega sestanka. Naloga odbora bi bila revidirati carigrasko konvencijo. V noti je hkrati izraženo obžalovanje egiptovske vlade sprito zaostrenih groženj nasproti Egiptu in sprito provokacij zakaterih krogov glede osebj, za poslenega na Sueškem prekopu. »Vzlic vsemu temu,« je poudarjeno v noti, »sta ostala egiptovski narod in vlada mirna in potrpežljiva ter odločena, da bo

prekop še nadalje odprt in da bo promet po njem normalno potekal.

Na koncu je izraženo prepričanje, da je moč sueški problem urediti s pogajanjem. »Egiptovska vlada daje jasno na znanje, da Egipt ne zahteva nobenega tujege ozemlja in da ne omejuje svobode plovbe kogar koli. Egipt poudarja, da ni sprožil nobene agresivne pobude. Potr-diti hoče svojo voljo, da bi dosegel ureditev problema s pogajanjem, skladno z duhom in besedo ustanovne listine OZN.«

NASERJEVO PISMO MENZIESU Egiptsko stališče o ureditvi sueškega vprašanja

Kairo, 10. sept. (Reuter). — V pismu predsedniku odbora petih Menziesu je predsednik Naser izjavil, da si je »teško zamisliti kaj bolj izzivalnega za egiptovski narod, kot je načrt 18 dežel o mednarodnem nadzorstvu nad prekopom. Namen tega je,« je poudarjeno v pismu, »da bi Sueški prekop odvzeli Egiptu in ga izročili tujcem. Takšno ravnanje je samo po sebi obojeno na neuspeh in sprito svojega značaja lahko privede samo do trenj, nerazumevanja in neprestanih sporov. Drugače rečeno, to ne bi bil konec, marveč začetek težav.«

Predsednik Naser poudarja

jasnili. Egiptovski krogi poudarjajo, da so najpomembnejši elementi razgovorov pobude, ki jih je dala egiptovska vlada v izmenjavni mnenj z odborom. Bržčas so konkretne pobude in predlogi Egipta povzročili težave v odboru in različna gladišča njegovih članov, tako da se odbor ni mogel takoj odločiti za peti in poslednji sestanek z Naserjem, marveč je moral prej zahtevati od svojih vlad nadaljnja navodila.

Egiptovske pobude so v predlogu, da bi Egipt in vse druge zainteresirane dežele sklenile nov sporazum o plovi po prekopu, o njegovem vzdrževanju, o tarifah in porštvih. Po mnenju Egipta bi sporazum lahko dosegli ali v okviru stare konvencije, katere uporabo tudi zdaj zagotavlja Egipt, ali pa s sklenitvijo povsem nove pogodbe. Vsekakor Egipt meni, da bi moral biti novi sporazum stvar vseh zainteresiranih dežel in da bi ga morali registrirati pri OZN. V smislu načel konvencije iz leta 1888 bi Egipt privolil v poročilo za svobodno plovbo in vzdrževanje prekopa. Pripravljen bi bil tudi sprejeti obveznosti o višini tarif in o njihovem novem sistemu. Egipt bi privolil tudi v ustanovitev posvetovalnega odbora zainteresiranih dežel.

Egiptovski predlog je vzbudil živahno zanimanje posameznih članov odbora, ki so zaprosili tudi za nekatera pojasnila o njegovih podrobnostih. Sodeč po vesteh iz dobro obveščenih krogov so odgovori egiptovskih predstavnikov glede svobodne plovbe zadovoljili predstavnike Etiopije, Irana in Švedske. V tej zvezi v diplomatskih krogih poudarjajo, da je precej dežel, ki so podprle ameriški predlog zainteresiranih na svobodni plovi, ne pa tudi

dalje v pismu, da je politika njegove vlade glede Sueškega prekopa v tem:

1. svobodna plovba skozi Sueški prekop in uporaba prekopa brez diskriminacije; 2. dograevanje prekopa, da bi lahko zadovoljili bodoče zahteve glede plovbe; 3. določitev pravičnih in ustreznih taks ter 4. skrb za stalno tehnično urejanje naprav in plovbe po prekopu.

»Prepričani smo,« je rečeno dalje v pismu, »da bo Sueški prekop na ta način ločen od politike in da bo, namesto da bi postal vzrok spopadov, ponovno postal vez sodelovanja, medsebojnih koristi in boljšega razumevanja med deželami na svetu. Razen tega smo prepričani, da bo Egipt s tako politiko in širjenjem svoje dobre volje v vseh smereh najbolje prispeval k svetovni blaginji, prav tako pa tudi k lastni.«

Na koncu pravi predsednik Naser, da ni moč resno zanikati, da je imela njegova vlada popolno pravico do nacionalizacije družbe Sueškega prekopa.

Sueško vprašanje pred OZN spričo panamskega prekopa kočljiva zadeva za ZDA

Washington, 10. sept. (Tanjug). Vse kaže, da so ZDA v iskanju izhoda iz sueške krize popustile zahtevi Velike Britanije in Francije, da bi predložili spor Varnostnemu svetu OZN. Takšen vtis je nastal v krogih ameriškega zunanjskega ministrstva. Nerodnost pa je v tem, da bi utegnlo postati obravnavanje sueškega vprašanja v OZN precedens za to, da bi sprožili tudi vprašanje Panamskega prekopa, ki je zdaj v ameriških rokah. Ker se bodo zahodne države bržčas izrekle za obravnavanje sueškega vprašanja v Varnostnem svetu, se bo ameriška vlada bržkone zavzela za to, da bi se razprava omejila na upravljanje prekopa, čeprav bi se lahko iztekla ne-

na spopadu z Egiptom ali na zahodni nadvladi nad njim.

Egipt je tudi tokrat kakor pred londonsko konferenco pustil odprta vrata za pogajanja. Živahna diplomatska dejavnost v Kairu in posvetovanja egiptovskih državnikov z drugimi zainteresiranimi deželami pa pričajo o pomenu in zanimanju, s katerim je svet sprejel egiptovske predloge. Razen tega je Egipt večkrat izjavil, da je pripravljen pogajati se tudi na podlagi indijskega načrta. Ta načrt bi lahko bil dobra podlaga za razgovore. Na drugi strani pa je Naser ondan tujim novinarjem izjavil, da bi lahko bila tudi zadnja Eisenhowerjeva izjava koristno sredstvo, da bi poiskali podlago, sprejemljivo za Egipt in za druge dežele.

Diplomatski krogi komentirajo zadnje egiptovske pobude in izražajo prepričanje, da zahodne države ne morejo odkloniti pogajanj, ne da bi se dokončno kompromitirale in izpričale, da nečje zagotoviti svobodne plovbe po Sueškem prekopu, marveč nasilno spremeniti sedanjo državno ureditev in vlado v Egiptu.

OB ZAKLJUČKU RAZGOVOROV V KAIRU Menziesova misija brez uspeha

Kairo, 10. sept. (AFP). Pooblaščen krogi poudarjajo, da so nastala na zadnjem sestanku odbora petih nekatera trenja. Težava so nastale, ko je bilo zaključeno poslanstvo odbora petih pri predsedniku Naserju, ker so zavzemale člani odbora različna gladišča. Med njimi sta se pojavili predvsem dve težnji: eni so bili za to, da bi poslali deželam, ki so se udeležile londonske konference, samo poročilo o razgovorih in jim prepustili odločitev, drugi pa so vztrajali na tem, naj bi jim priporočili nova pogajanja s posredovanjem OZN ali pa posebnega odbora, ki bi imel za to tako pooblastila, kakršnih Menziesov odbor ni imel. Zagovorniki drugega predloga menijo, da ne bi smeli ničesar ukreniti, kar bi spremenilo sedanji položaj, dokler 18 ali 22 dežel, zbranih na londonski konferenci, ne bi sprejelo ustreznih sklepov. Po živahni razpravi se člani odbora niso odločili za noben dokončen sklep. V skupnem poročilu, ki sta ga objavila snoči predsednik Naser

Posvetovanje pri Izvršnem svetu LRS

Včeraj je bilo pri Izvršnem svetu LRS posvetovanje s predsedniki okrajnih ljudskih odborov, ki ga je vodil podpredsednik Izvršnega sveta Stane Kavčič. V razpravi je bil gospodarski položaj v LRS na podlagi ekonomskih in finančnih pokazateljev na koncu prvega polletja. Posvetovanje je ugotovilo nekatero šibkost v izvrševanju planiranih gospodarskih nalog, zlasti zaostajanje proizvodnje in proizvodnosti dela, in predvidelo v tej zvezi potrebne ukrepe.

SESTANEK V LONDONU Posvet britanskih in francoskih državnikov o položaju po neuspeli Menziesovi misiji

London, 10. sept. (AFP). Predsednik francoske vlade Guy Mollet in zunanji minister Christian Pineau sta danes popoldne prispevala v London. Na sestanku je prišel tudi avstralski ministrski predsednik Menzies, predsednik odbora petih, ki se je pravtako pripeljal iz Kaira.

Po prihodu v London je Mollet izrazil zadovoljstvo, da se mudi v angleški prestolnici v trenutku, ko prispe v London tudi avstralski ministrski predsednik Menzies, da pojasni podrobnosti o kairskih razgovorih. Mollet je tudi rekel, da navzočnost francoskih državnikov v Londonu potrjuje tradicionalno angleško-francosko prijateljstvo in solidarnost obeh dežel v težavnih trenutkih.

Ministrski predsednik Mollet in zunanji minister Pineau sta bila zvečer na večerji pri ministrskem predsedniku Edenu. Po

večerji pa so se začeli razgovori o Suez.

Za dopoldne je bila pod Ede-novim predsedstvom seja ožjega kabineta britanske vlade, katere so se udeležili tudi ministri za vojsko, letalstvo in mornarico. Britanska vlada je obravnavala sueški problem in vprašanja, o katerih so razpravljali na nocojšnjem sestanku britanskih in francoskih državnikov.

Na popoldanskem sestanku vladnega tako imenovanega »sueškega odbora« so sklenili zavr-niti predlog egiptovske vlade o ustanovitvi organa za pogajanja o miroljubni ureditvi sueškega vprašanja. Predstavniki Foreign Office je potem novinarjem izjavil: »Egiptska nota ne nudi nobene podlage za pogajanja. Zadržna akcija egiptovske vlade je bila zavr-niti predlogov, ki ji jih je v imenu 18 dežel razložil Menziesova misija kot podlaga za pogajanja.«

Britanska vlada bo jutri objavila Belo knjigo dokumentov v londonske konference o Suez. V njej pa ne bo nikakih novih smernic ali načrtov v zvezi s sueškim sporom. Pooblastila za nove politične in diplomatske korake v tem vprašanju mora dati parlament.

Veleposlanik Djerdja pri Mahmudu Favziju

Kairo, 10. sept. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Josip Djerdja je obiskal danes egiptovskega zunanjega ministra Mahmuda Favzija.

in Menziesov odbor na koncu razgovorov, je poudarjeno, da so končani razgovori med predsednikom Naserjem in odborom petih, ki so bili v Kairu med 8. in 9. septembrom. »Odbor je sprožil in pojasnil predloge 18 dežel, ki so sodelovale na londonski konferenci o Sueškem prekopu, in sprejel na znanje gladišča egiptovske vlade o njih,« je rečeno v poročilu. »Razprava se je razvijala na odkritosrčen in informativen način. Odbor odhaja iz Kaira in bo obvestil svoje mandante o sadovih razprav.«

Predsednik odbora petih Menzies je sinoči po sestanku s predsednikom Naserjem izjavil novinarjem le, da je »položaj zelo resen«.

Rekel je, da v razgovorih »ni bilo zastoja na nobeni strani in da so razgovore zaključili v enem tednu«. Zanikal pa je vesti, da bi bila nastala v njegovem odboru kakršnakoli trenja. Pripomnil je, da njegov odbor nima nobenih pritožb proti egiptovski vladi in da je ravnala z njim zelo ljubeznivo. Rekel je tudi, da so predsedniku Naserju pojasnili bistvo stališča 18 dežel in odgovorili na nekatera vprašanja, ki jih je našel predsednik Naser. Ko je odbor izročil predsedniku Naserju spomnico s temi gladišči, je Naser »v celoti ponovno pojasnil svoje gladišče, ki ga je bil že prej sproti odboru. O vsebini samih razgovorov in o spornih točkah med obema stališčema ni dal nobenega pojasnila.«

Švedski zunanji minister in član odbora petih Oesten Unden pa je izjavil, da je vse končano in da odbor petih danes odpotuje iz Kaira.

Dejansko je Robert Menzies davi odpotoval z letalom v Lon-

don. Z njim sta odpotovala tudi ameriški predstavnik v odboru Henderson in švedski zunanji minister Oesten Unden.

Član odbora petih iranski zunanji minister Abdalan je prav tako odpotoval, toda v Beirut, in je pred odhodom izjavil, da je »osebno za to, da bi sueško vprašanje predložili OZN.« Zadnje poročilo odbora petih so podpisali vsi njegovi člani. Iranski zunanji minister ni hotel komentirati zbiranja angleških in francoskih čet na Cipru, marveč je samo izjavil: »Zelimo miroljubno ureditev tega vprašanja.«

Iz Kaira je davi odpotoval tudi etiopski predstavnik v odboru.

Dulles »razočaran«

Washington, 10. sept. (Reuter). Ameriški zunanji minister Dulles je danes izjavil, da je bil »globoko razočaran«, ker je Egipt odklonil predlog 18 dežel o ureditvi sueškega problema. Dejal je, da je bil ta predlog »spravljiv« in da je bil njegov namen omogočiti medsebojno koristno sodelovanje med Egiptom in deželami, ki imajo pravice na podlagi konvencije iz leta 1888. Samo takšno sodelovanje, sodeč Dulles, lahko omogoči, da bo Suez popolnoma koristil svojem namenu.

Dulles je dejal, da morajo biti pravice koristnikov konvencije iz leta 1888 o svobodni uporabi prekopa vedno v veljavi in da jih je treba nenehno zahtevati v duhu ustanovne listine OZN.

Vedno več Francozov na Cipru

Nikosia, 10. sept. (AFP). — Sinoči je prisel v Nikosio general Jean Gilles, ki bo poveljeval francoskim četam na Cipru.

Neka francoska tovorna ladja je prispela danes v Famagusto z vojaško opremo za francoske čete. To je sedma francoska vojaška tovorna ladja, ki je prispela sem v zadnjih štirinajstih dneh. Ladja je pripeljala tudi okrog sto francoskih vojakov.

Danes pričakuje prihod drugih francoskih ladij s četami in opremo.

Na Cipru prvi napad na Francoze

Nikosia, 10. sept. (Reuter). — Pripadniki ciprskega odporiškega gibanja so na cesti Famagusta—Nikosia iz zasede streljali na kamion, na katerem so bili francoski vojniki. To je bil prvi spopad s francoskimi četami, odkar so prišle na Ciper.

MENZIESOVO PISMO NASERJU Zahodni načrt o tuji upravi Sueškega prekopa

London, 10. sept. (AFP). — Sinoči je bilo objavljeno pismo, ki ga je 7. septembra ministrski predsednik Menzies kot predsednik odbora petih poslal predsedniku Naserju. Ministrski predsednik Menzies ugotavlja v pismu, da so razgovori med predsednikom Naserjem in odborom »razkrili globoka nesoglasja glede načel in načinov, kako bi se lotili problema, spričo česar je jasno, da nobeno nadaljevanje razprav ni moglo spremeniti sedanjega položaja«. Zatem so v pismu ponovljeni predlogi 18 dežel, da bi se v prihodnje, kot pravi Menzies, izognili slehernemu nesporazumu spričo dejstva, da

so bili razgovori tajni. Potem pravi Menzies, da je odbor petih »šel dalje od navadne obrazložitve predlogov« in da je »skušal pojasniti tisto, kar je imel za sporna načela.«

Menzies obeležuje v pismu dva glavna predloga, ki jih je 18 dežel sprejelo v Londonu: 1. da je treba upravljanje prekopa ločiti od političnega vpliva katere koli dežele in 2. da je treba na podlagi mednarodne konvencije, kateri bi se pridružil tudi Egipt, ustanoviti organ, kateremu bi zapupali upravljanje, vzdrževanje in razširitev prekopa.

Avstralski ministrski predsednik primerja v pismu položaj Egipta s položajem lastnika, položaj tega mednarodnega organa pa s položajem zakupnika. Ta mednarodni organ bi prevzel breme finančnih izdatkov za vzdrževanje in modernizacijo prekopa, medtem ko bi profiti od prekopa pripadli Egiptu. V pismu je tudi naveden predlog 18 dežel, naj bi sporazumno našli ustrezen način, da bi plačali odškodnino delničarjem stare sueške družbe.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 11. septembra
Deloma oblačno, zlasti v zapadni Sloveniji povečana oblačnost. Temperatura ponoči med 8 in 13, v Trzinju 14. Čez dan do 26 stopinj C.

STANJE VREMENA
Frontalne motnje se zadržujejo v Sredozemlju. V višinah prevladuje močno jugozahodno strujanje in v uvala tople zrčne gnote v področje Alp.

TO IN ONO IZ CELJA

Poceni hrana v Ljudski restavraciji

Ljudska restavracija v Celju nudi svojim obiskovalcem zelo poceni hrano. Tu imajo v Celju največ abonentov, dnevno nad 300. Kosilo s kruhom stane v Ljudski restavraciji 65 dinarjev, večerja pa 50 dinarjev. Restavracija je Ljudski odbor občine oprostil plačila 5% davka na alkoholne pijače, ki ga interno porabijo za kritje izdatkov za hrano. Omenjeni gostinski obrat že

zmeraj sprejema abonente. Ker nudi obrat svojim gostom poceni in kakovostno hrano, bo treba v prihodnosti rešiti problem kuhinje, ki ima trenutno premajhno zmogljivost.

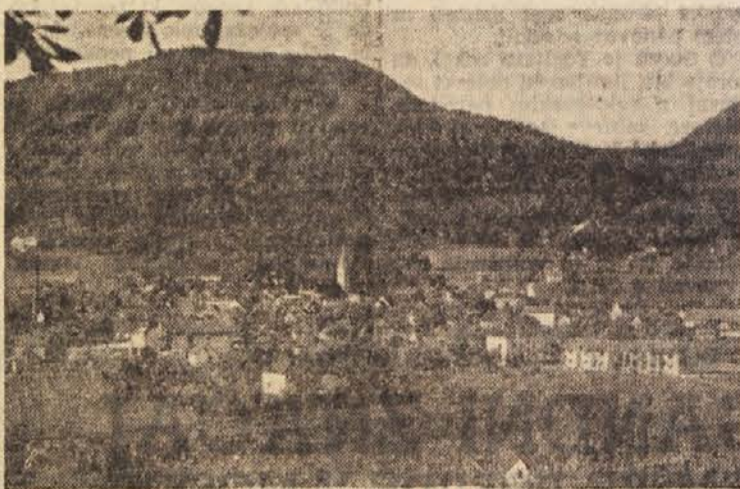
Letos so slabše delali

V tovarni Metka v Celju je taborniška organizacija, ki šteje 25 članov. Leto delujejo v sklopu taborniškega rodu »Gorskih borov«. Predlani in lani je organizacija v Metki bolje delovala, medtem ko je letos delo nekoliko zamrlo. Vse kaže na to, da bo treba to organizacijo pomladiti z novimi člani, ki bodo nato nadaljevali s tradicijo aktivnega udejstvovanja v taborništvu.

Vsako soboto in nedeljo po en izlet

Sindikalna podružnica Tovarne emajlirane posode v Celju prireja za svoje člane vsak teden en

izlet in sicer v soboto in nedeljo. Avgusta in v začetku septembra je podružnica priredila več avtobusnih izletov: na Plitvička jezera, Crikvenico, Reko, Jesenice, Bled, Bohinj, Borl, Ptuj in Maribor. Obiskali so tudi delovni kolektiv ladjedelnice »5. maj« na Reki. Udeleženci takih izletov izkoristijo po en dan rednega dopusta. — Sindikalna podružnica Tovarne emajlirane posode šteje nad 1800 članov.

Slovenske Konjice

Pogovor o enoletnem delovanju

IZ SLOVENSKIH KONJIC

Na konjiški občini je bil ondan skupen sestanek vseh predsednikov svetov pri ljudskem odboru, načelnikov oddelkov v občinski upravi in vodij krajevnih uradov. Sestanek je bil sklican predvsem z namenom, da se predstavnik občinskih in upravnih organov medsebojno pogovore o svojem enoletnem delovanju. Splošna ugotovitev je bila, da so sveti v večini že doka dobro pričeli delati ter kot pomožni organi ljudskega odbora uspešno opravljajo naloge iz svojega področja. Skoraj vsi sveti ljudskega odbora imajo tudi stalne stike z drugimi organi družbenega upravljanja, kot n. pr. svet za šolstvo s šolskimi sveti, svet za komunalne in stanovanjske zadeve s stanovanjsko skupnostjo, cestno upravo itd. Najmanj stikov s podjetji imata svet za družbeni plan in finance ter svet za gospodarstvo, zato je bilo na tem posvetu predlagano, naj bi podjetja oziroma delavski sveti pošiljali vabila za svoje seje tudi tem organom.

Na posvetu so razpravljali tudi o zborih proizvajalcev pri občinah. Splošno mnenje je bilo, da ti vse dotlej, dokler ne bodo občine imele večjega vploga v gospodarstvo podjetij prek svojih upravnih organov, ne bi bili potrebni, ker ne bi imeli dela. Šele ko bodo imele občine vse tiste pristojnosti, ki jih imajo sedaj delno že okrajci, posebno v gospodarstvu in v odnosu do gospodarskih podjetij, bi kazalo tudi v občinah izvoliti zborni proizvajalcev. Precej razprave je bilo tudi o delu upravnega aparata, njegovi strokovni vzgoji in o delu uslužbencev v odnosu do strank, ki prihajajo v razne urade.

Godba konjiške Svobode je pred nedavnim gostovala v Smarju pri Jelšah. Udeležba sicer ni bila najboljša, vendar pa bodo v Smarju in bližnji okolici lahko konjiško godbo še večkrat poslušali, saj je bilo več točk posnetih na magnetofonski trak, tako jih bodo lahko predvajali prek šmarškega radijskega oddajnika.

Zdravstvene postaje so cenejše kakor zdravljenje v bolnišnici

Trahom so v Pomurju močno omejili ne pa odpravili

S širokim omrežjem zdravstvenih postaj, ki je zajelo sleherni vas v Prekmurju, je uspelo trahom omejiti na nekaj 100 bolnikov. V 10 povojnih letih so od vsakih 100 s trahomom okuženih bolnikov ozdravili 98. Zaradi tega uspeha menijo nekateri, da je po 26-kratnem znižanju števila trahomatoznih treba v približno enaki meri znižati tudi število zdravstvenih postaj. Zdravstveni delavci z mnogoletnimi izkušnjami pa pravijo, da bi po ukinitvi zdravstvenih postaj zavzel trahom spet širši obseg. Posledica bi bila, da bi za zdravljenje potrebovali več sredstev kakor sedaj za preprečevanje razširjanja trahoma.

oblast ni posvečala skrbi zdravljenju trahomatoznih, se je bolezen še širila. Trahom so začeli uspešno zatirati šele po osvoboditvi, ko so ustanovili v Prekmurju 17 stalnih in okoli 60 vaških postaj za zdravljenje bolnikov in preventivno službo. Takrat so tudi predvideli, da bi v novi murskosoboški bolnišnici uredili oddelke za očesne bolezni s 120 posteljami. Ker nove bolnišnice še niso mogli zgraditi v predvidenem obsegu, tudi tega načrta niso mogli uresničiti. Zaradi velike omejitve trahoma pa niti ne potrebujejo več tako velikega oddelka. Pri sedanjem stanju bi zadoščalo za zdravljenje hujših primerov trahoma 20 postelj, nekaj več pa bi jih potrebovali za ostale očesne bolezni.

Borba proti trahomu se je začela v Prekmurju že v predvojni Jugoslaviji, ko so pri pregledu vsega prebivalstva ugotovili okoli 8000 bolnikov, od teh eno tretjino hujših primerov in okoli 150 taktih, ki so na posledicah trahoma že oslepli. Takrat so začeli bolnike tudi zdraviti, vendar potrebne bolnišnice za zdravljenje hujših primerov bolezni niso zgradili. Ker madžarska okupacijska

Po uspešnem zdravljenju bolnih za trahomom je ostalo v posameznih vaseh le po nekaj bolnikov, zato so začeli ukinjati zdravstvene postaje, bolnike pa so napotili na sosednje. Te pa so ponekod preveč oddaljene in je treba do njih pešati po 2 do 3 ure. Dolga pot odvrta ljudi od zdravljenja, posebno če bolezen še ni v višjem stadiju. Prav tako ljudje ne gredo radi na pregled, čeprav sumijo, da so se okužili s trahomom, ker se jim zdi škoda časa za zdravljenje. Mnogi rajši čakajo, dokler ne čutijo hujših posledic. Takrat pa zdravljenje stane mnogo več, kakor če bi se zdravili v začetku okužbe. En dan zdravljenja v bolnišnici stane okoli 1000 din, hujše primere pa je treba zdraviti tudi do dva meseca. S sredstvi, ki jih je treba dati za zdravljenje enega bolnika v bolnišnici, bi skoraj lahko vzdrževali eno zdravstveno postajo. Razen tega so bolniki, ki se ne začnejo takoj zdraviti, tudi nevarni ljudem, s katerimi prihajajo v dotik, ker razširjajo trahom. Zato zdravstveni delavci predlagajo, naj bi raje ohranili zdravstvene postaje, kakor zvišali število zdravljenj v bolnišnici.

Cesto so si uredili

Vas Brdo pri Slovenskih Konjicah je imela zelo slabo zvezo s ostalimi kraji. Dovolne ceste so bile tako slabe, da so bile prevozne le ob suhem vremenu poleti in ob zmrazem snegu pozimi. Do okrajne ceste Golč-Pobreže je bilo iz te vasi kakih 400 m ceste, ki je že leta čakala na ureditev. Vasičani so uvideli, da jo bo mogoče urediti le, če bodo pri tem sami pomagali. Sklicali so sestanek vseh voltcev v tej okolici in sklenili, da bodo cesto popravili. Kot pomoč so dobili še 100.000 din iz gospodarskega sklada in 30.000 din od občine. Veliko del in prevozov pa so opravili vasičani brezplačno. Cesta je sedaj že tlakovana in sposobna za vsak prevoz.

V konjiški občini se na tako akcijo pripravljajo še v okolici Loča. Tu naj bi uredili cesto iz Loča do Suhadola. Prvi sestanek, ki je bil v tem kraju, je pokazal, da se ljudje zanimajo za ureditev ceste. Brez dvoma pa je tak naš najboljši pri reševanju prečnih lokalnih in komunalnih problemov, saj se z malo sredstvi da mnogo napraviti.

IZ RADGONSKE OBČINE

Nov zdravstveni dom

Zdravstveni dom v Gornji Radgoni bo končno dobil ustrezne prostore, ki jih bodo uredili v bivši glasbeni šoli do konca tega meseca. Stavba je sicer že stara, a dovolj prostorna, da bo zadoščeno vsem potrebam zdravstvenega doma. Notranjost že preurejajo in pleskajo. Tudi opremo zdravstvenega doma bodo izpopolnili. Glasbeno šolo so skupno z vsemi ostalimi šolami preselili v grad, ki bo v bodoče služil za šolske ustanove.

Ukrepi za zagotovitev boljše preskrbe z mlekom

O kritičnem stanju v celjski mlekarini smo že obširno pisali. Na posvetovanjih raznih predstavnikov in oblasti je končno bilo sklenjeno, da bodo podjetju »Mleko« v Celju zagotovili 5 milijonov za nakup pasterizatorja in drugih najnovejših naprav. Občina bo tudi krila izgubo, ki je lani nastala pri prodaji mleka. Prav tako bodo z dotacijo krili negativno razliko, ki bi utegnila nastati tudi v bodoče. Cena mleka bo za zdaj ostala neizpremenjena.

V opekarni so začeli graditi novo peč

Okrajni ljudski odbor Murska Sobota je odobril delovnemu kolektivu Opekarne v Gornji Radgoni 6 milijonov dinarjev investicijskega kredita za gradnjo nove peči, zato so začeli takoj kopati temelje. Stavbo, v kateri bo stala nova peč, je delovni kolektiv zgradil z lastnimi sredstvi že pred mesec. Razen peči ima v načrtu še gradnjo sušilnic, da bi tako vskladil zmogljivost vseh obratov s stroji za izdelavo opeke. Ker 6 milijonov dinarjev investicijskega kredita ne bo dovolj za zgraditev peči, je delovni kolektiv zaprosil večji investicijski kredit za peč in sušilnice pri Narodni banki.

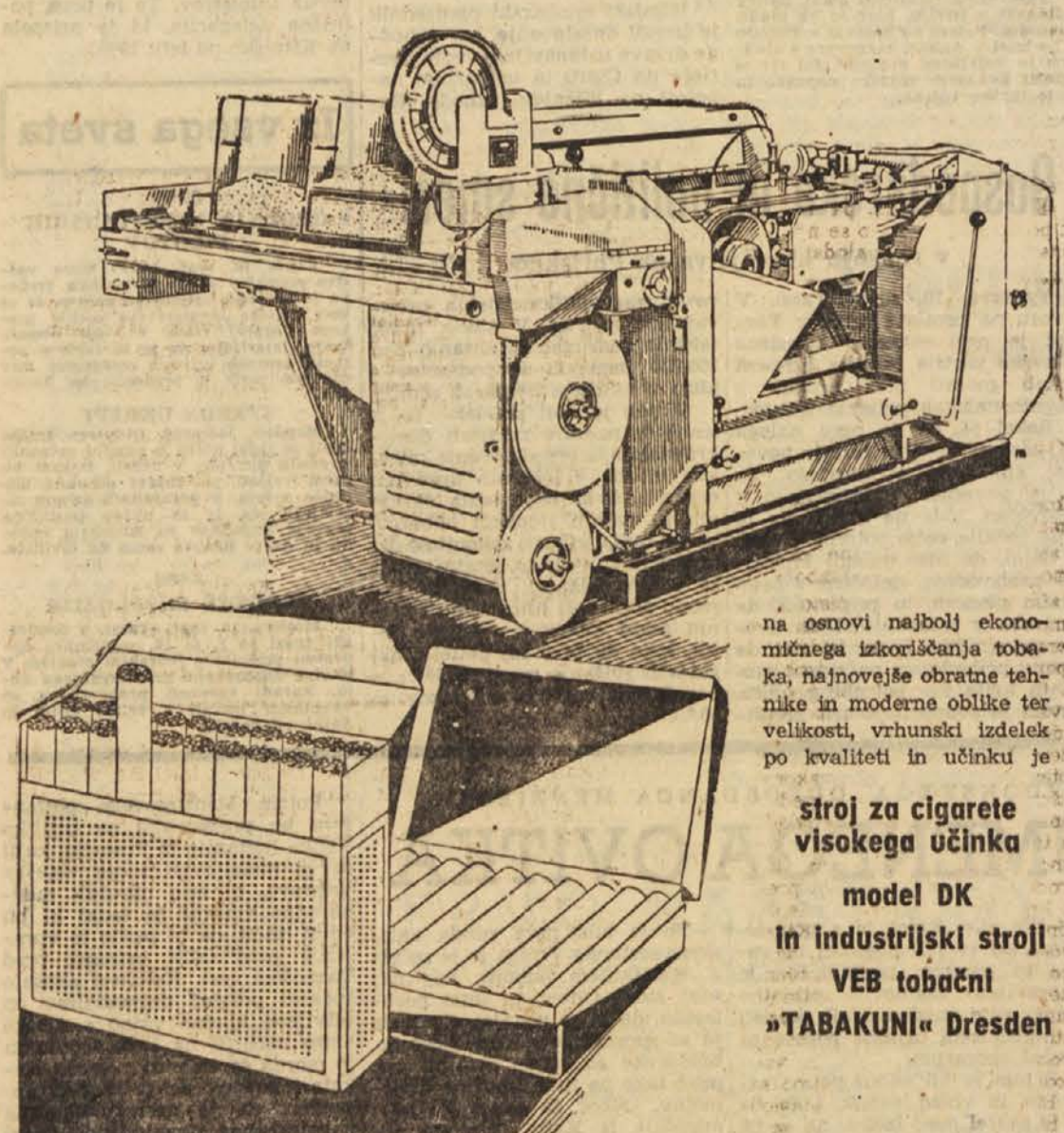
Kolektiv je razpravjal o zakonskih osnutkih

Minuli mesec je sindikalna organizacija Tovarne emajlirane posode v Celju priredila dve izredni sindikalni konferenci. Tu so obravnavali osnutek zakona o delovnih odnosih in vprašanja zdravstvenega in socialnega zavarovanja.

Sklad za zidanje stanovanjskih hiš preskromen

Občina Celje razpolaga letos s skladom za zidanje stanovanjskih hiš v skupnem znesku 236

Novost v izdelovanju cigaret

na osnovi najbolj ekonomičnega izkoriščanja tobaka, najnovejše obratne tehnike in moderne oblike ter velikosti, vrhunski izdelek po kвалiteti in učinku je

stroj za cigarete visokega učinka

model DK

In industrijski stroj

VEB tobačni

»TABAKUNI« Dresden

Potrošniki popolnoma razumemo, da trgovina ne more prodajati industrijskih izdelkov po točno isti ceni, po kakršni oddaja industrija izdelke trgovskemu omrežju. Posredovalna služba, ki jo trgovina opravlja med proizvodnjo in potrošnjo, je kajpada neogibno zvezana z doletnimi stroški. Vendar pa so pri nas še vedno prepogosti primeri, ko se potrošniki upravičeno vprašujemo, zakaj tolikšna razlika med cenami. Vzemimo za

BRALCI NAM PIŠEJO

Nekoliko prehudo, kajne?

Primer pralne stroje, ki jih izdeluje tovarna »Elektrostandard« v Trbovljah. Ne glede na to, da je cena za večino potrošnikov za zdaj skoraj nedosegljiva in da kupujejo te stroje v glavnem razna podjetja, je vendar za nas vse zanimivo, kako se oblikuje končna prodajna cena.

Tovarna »Elektrostandard« je na priliki dobavila ljubljanskemu grosistu »Elektrotehni« pralne stroje po 95.000 din, pri čemer je grosistu že priznala 5% popust, ki je v rabi v trgovskih poslih. Tovarna namreč želi, da bi njeni pralni stroji na trgu ne imeli višje cene kot 100.000 din. In po tej ceni so doslej povsod šli ti stroji tudi v prodajo. Primer z Jesenic kaže, da trgovsko omrežje včasih popolnoma brez potrebe in neuteemeljeno napenja cene. Ljubljanski grosist je trgovskemu podjetju na Jesenicah prodal pralne stroje po 100.000 din ter tako sam zase obdržal ves tovarniški popust. Če je že bilo tako, potem tudi razumemo, da stroji iz Ljubljane na Jesenice niso prišli sami in zastonj. Toda, da je bilo treba na Jesenicah postaviti ceno na 112.000 din, to bo pa vendarle nekoliko prehudo, kajne? Po skromni presoji bi lahko mirne duše rekli, da so na Jesenicah brez potrebe napeli ceno vsaj za dobrih 8000 din. To pa seveda tudi niso prazne mačje solze.

Umestno in potrebno svarilo

Naše zdravstvene oblasti redno objavljajo poročila o stanju nalezljivih bolezni in vsakokrat opozarjajo ljudi na higienske predpise in na čistočo. Noben huj zdravstvenih organov proti širjenju nalezljivih bolezni ne more biti uspešen in učinkovit, če ljudje sami ne pazijo na snago. Pa ne samo posamezniki, marveč tudi prodajalne živili bi morale pomagati pri tej potrebni akciji. Če hočemo zajeziti širjenje nalezljivih bolezni, moramo vsi storiti svojo dolžnost.

Priliko dobavila ljubljanskemu grosistu »Elektrotehni« pralne stroje po 95.000 din, pri čemer je grosistu že priznala 5% popust, ki je v rabi v trgovskih poslih. Tovarna namreč želi, da bi njeni pralni stroji na trgu ne imeli višje cene kot 100.000 din. In po tej ceni so doslej povsod šli ti stroji tudi v prodajo. Primer z Jesenic kaže, da trgovsko omrežje včasih popolnoma brez potrebe in neuteemeljeno napenja cene. Ljubljanski grosist je trgovskemu podjetju na Jesenicah prodal pralne stroje po 100.000 din ter tako sam zase obdržal ves tovarniški popust. Če je že bilo tako, potem tudi razumemo, da stroji iz Ljubljane na Jesenice niso prišli sami in zastonj. Toda, da je bilo treba na Jesenicah postaviti ceno na 112.000 din, to bo pa vendarle nekoliko prehudo, kajne? Po skromni presoji bi lahko mirne duše rekli, da so na Jesenicah brez potrebe napeli ceno vsaj za dobrih 8000 din. To pa seveda tudi niso prazne mačje solze.

Od 30. IX. do 2. X. kmečki praznik pri Vidmu ob Ščavnici

Pri Vidmu ob Ščavnici v Pomurju bodo priredili kmečki praznik, ki bo trajal od 30. septembra do 2. oktobra letos. Za praznik je dal pobudo občinski Gospodarski svet, pripravile pa ga bodo kmetijske zadruge. Na veliki kmetijsko-gospodarski razstavi bodo nagradili najboljše kmetijsko zadrugo in kmetovalce razstavljavce.

zali bodo rezultate raznih poskusov v kmetijstvu, sadje tistih vrst in sort, ki se v okolici najboljše obnesejo, sestavili bodo perspektivni načrt za obnovo sadovnjakov, prikazali škodljiv vpliv samorodnic na zdravje ljudi itd. Kmečki praznik bo osvetlil tudi potrebo in možnosti za popolnejšo mehanizacijo kmečkih del, uporabljanje raznih sredstev za varovanje rastlin pred škodljivci in boleznimi, borbo proti plevelu in uveljavljanje drugih agrotehničnih ukrepov.

CHEMIEAUSRÜSTUNGEN
DEUTSCHER INNEN- UND AUSSENHANDEL

BERLIN W 8, Mohrenstrasse 61. — Brzovjav Chemotehna

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

MEDNARODNI VELESEJEM V ZAGREBU: KOLEKTIVNI PAVILJON

NEMŠKP DEMOKRATIČNE REPUBLIKE — DVORANA F

1240

PRED ODHODOM V ITALIJO

RAZSTAVA SODOBNE JUGOSLOVANSKE UMETNOSTI

Komisija za kulturne zveze z inozemstvom v Beogradu je pripravila razstavo sodobnega jugoslovenskega slikarstva in kiparstva. Preden jo bodo prenesli v Italijo, v Rim in Milano, kjer bo odprta v zameno za istočasno razstavo sodobne italijanske umetnosti v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, je na vpogled domači javnosti v ljubljanski Moderni galeriji.

Pri tem je potrebno posebej opozoriti le na to, da sedanji izbor še ni popoln. Pripravljajci ga nameravajo pred Italijo izpopolniti z deli nekaterih pomembnejših kiparjev in slikarjev, ki doslej iz različnih razlogov še manjkajo. Od slikarjev bi prišli v poštev zlasti Marij Pregelj, čigar najznačilnejša dela zadnjih let so trenutno razstavljena v Benetkah in Dubrovniku, Hrvat Antun Motika in Marko Celebonović.

Dosedanji izbor obsega dela 14 slikarjev in 10 kiparjev. Jugoslovensko slikarstvo zastopajo tako, če jih naštejemo po starostnem redu, Milunović (* 1897), Kojnović (* 1898), Hegedušić (* 1901), Lubarda in Kregar (oba * 1905), Milosavljević in Postružnik (oba * 1908), Stupica (* 1913), Gliha in Vujaklija (oba * 1914), Murtić (* 1921), Protić (* 1922), Stančić (* 1926) in Suštaršić (* 1927), kiparstvo pa Stijović (* 1894), Kantocijeva (* 1909), Putrih (* 1910), Zdenko Kalin (* 1911), Bakić (* 1915), Jevrićeva (* 1924), Batić (* 1925) Tršar (* 1927), Džamonja (* 1928) in Jančićeva (* 1929). Že iz tega naštevavanja je razvidno, da prevladuje med slikarji srednja generacija, pri kiparjih pa mlajši rod.

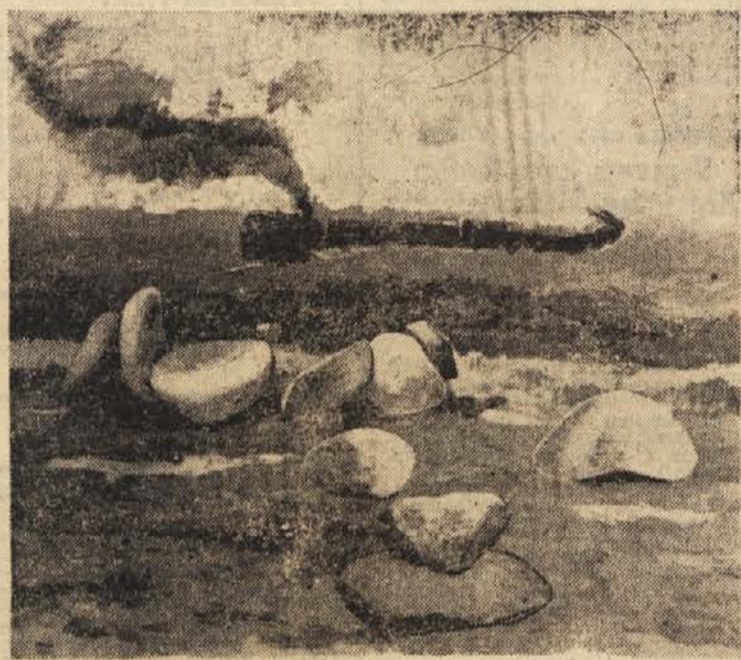
Vtis o razstavi je ugoden: povprečna umetniška vrednost razstavljenih del je dovolj visoka, celota dobro uglasena in če v mislih upoštevamo tudi nameravane dopolnitve, bo to vsekakor prireditev, ki bo dovolj dobro predstavila italijanskemu občinstvu težnje sodobne jugoslovenske umetnosti in obenem njene danes najzanimivejše predstavnike.

Presoja razstave mora biti seveda v Ljubljani nekoliko drugačna kot v tujini. Večino razstavljenecv smo mogli v zadnjih letih dobro spoznati tudi v Sloveniji, pa je trenutno zato za nas najzanimivejše, koliko se nam tokrat prikazujejo v novi luči in v koliko so na razstavi dela, ki jih dobro predstavljajo. S tega stališča nas morajo vsekakor najbolj zanimati trije: Črnogorec Lubarda, Hrvat Krsto Hegedušić in Slovenec Stupica.

Lubarda, ki je danes poleg Stupice v vsej državi najbolj cenjeni jugoslovenski slikar, je pri nas še premalo znan in bo zato njegova predvidena osebna razstava v Ljubljani zelo dobrodošla. Njegove štiri slike so izbrane iz let 1951—1953 in odlično kažejo tistega Lubardo, ki je doživel tudi po drugi svetovni vojni veliko priznanje, tuje in glavno nagrado na bienalu v Sao Paulu leta 1954. Podoba »Borečih se konj« iz l. 1953, ki je bila lani na mednarodni razstavi na Japonskem, je eno njegovih najpomembnejših del. Lubardov slog je epsko monumentalni in barvno tenko ubran, hkrati ves zajet iz domače kamnite črnogorske zemlje in mednarodno razumljiv. Vsa njegova platna bi lahko prenesli v običajne mere barvne litografije pa bi tudi tam, v drugi tehniki in drugem formatu, ohranila ves svoj značaj. Tudi brez boljšega poznavanja sodobnega jugoslovenskega slikarstva bi lahko ugali, koliko je ta umetnik vplival in še vpliva na novejšo likovno tvorbo naših narodov.

Delo Gabrijela Stupice pomeni popolno nasprotje. Če si vedno prav dobro predstavljamo Lubardo kot freskanta, če slika črno-

gorski slikar v velikih in silovitih potezah razgiban, hkrati splošno razumljiv in že na pol abstraktni svet brez vsakih nežnejših čustvenih vzgibov, je osem let mlajši Slovenec danes naš najpomembnejši varuh onega slikarskega izročila, ki je pomenilo pol tisočletja jedro evropske slikarske umetnosti: oljno slikarstvo, v

Krsto Hegedušić: Brčko—Banovići

domišljije, pretiravanja in stiliziranja napravi iz navadne resničnosti in zakonitosti umetniško resničnost in zakonitost. Nekaj teh Hegedušičevih »surrealističnih« prvin je bilo kritičnih že v njegovih starejših delih in so zdaj le bolj svobodno prodrle na dan, nekaj si jih je prikrojil iz sodobnega likovnega arzenala: končni

doosek je notranje uravnotežen in vabljiv. Ostali srbski in hrvaški umetniki ne prinašajo v Ljubljano toliko novega. Stančić, ki ga zdaj tri slike v Moderni galeriji prvič in to zadovoljivo predstavljajo slovenskemu občinstvu, bi bil zaradi tega edini, o katerem moramo še spregovoriti. Občutljivo, krhko kabinetno slikarstvo. Likovna dovršenost, ki se zdi bolj sad vprav ljubiteljskega razumevanja starih mojstrov kot pa dokaz osebnostnega dojemanja sveta. To tipično kabinetno slikarstvo nas spominja na umetno negovane rastline, ki ne morejo več roditi nobenih sadov, ampak le še blede cveto. Otožen mir, toda mnogo bolj občutimo zglajeno obliko.

Z edino izjemo Postružnikovih platen dela drugih slikarjev uspelo dopolnjujejo razstavo, ne povedo pa ničesar bistvenega novega o svojih tvorcih. Več pozornosti zasluži edino Stane Kregar, ki je napravil v svojih abstraktnih slikah nov korak naprej: nekatere njegove nove slike se zdé zdaj v svojo dobro manj sad slike še očitneje govore, da kanec

dokaz lirčne občutenosti tankih barvnih sestavkov in sanjsko gibljivih, nedoločnih oblik. Kiparski del razstave je na splošno manj izrazit: v glavnem so razstavljena že znana dela, pri Slovencih, ki so za sedaj — pred nujno dopolnitvijo — še v večini, je razstavil nova dela edino Tršar. V tem okolju se dobro uveljavljajo, dasiravno gledalec najprej in predvsem opaža eksperiment. Najkrepkejši med vsemi, Bakić, je žal le skromno zastopan. Kakor pogrešamo pri Slovencih Savinška, tako manjka tudi večina pomembnih hrvaških kiparjev. Med slučajno kar tremi kiparkami zasluži največ pozornosti Jevrićeva (Portret kiparke, Maketa za spomenik). Lj.

Malokateri film je pri nas prepevan za mladino, ampak ne morebiti zato, ker pride skozi sito cenzurne komisije samo najboljša »filmska moka«, temveč preprosto zato, ker se filmu in njegovemu vzgojnemu pomenu posveča pri nas premalo pozornosti. Našo trditev zgornjo potrjuje francoski film »Vaš zvesti Blake«, ki pod zaščitno znamko »parodije« na ameriške kriminalke, kaže poldrugo uro junaškega pilota Blaka, ki pretepa vse po vrsti od ženske do gangsterjev. Višek filma je vsekakor prizor ženske rokooborbe, ki so ga z največjo naslado posneli iz vseh možnih smelnih kotov in z vsemi podrobnostmi. Če starejši gledalec morda le zasledi v filmu tu in tam kakšno posrečeno bodico na rovaš tolikanj razširjene kriminalne literature in filmov, gre do te gotovo mimo mladih gledalcev, ki kar požirajo z očmi sicer odlično odigrane pretepe in se v domišljiji vživljajo v vlogo naslovnega junaka. Vzgojni učinek takšnega vživljanja se bo hrčkono pokazal že v najkrajšem času v zvišanem odstotku mladinskega kriminala. Zatorej je naš naslov več kot upravičen, čeprav se zavedamo, da se s tem ukrepom ne da povsem omejiti škodljivega vpliva tovrstnih filmov in da bi se tukaj načeto vprašanje moralo reševati z bolj poslednimi sredstvi.

»Kadet Roussele« pa ni prav nič pohujšljiv, dasi so se njegovi ustvarjalci spravili malodane nad vse meščanske svetinje. Ponorečevali so se iz cerkve, policije in vojske. Tudi skladatelju marseiljeje na Napoleonu niso priznale. Sicer pa je film, mimo nekaterih posrečenih dovtipov, le kopija »Fanfana Tulipana«. Podobnost med obema filmoma je namreč očitna; celo zgodbe, glavne osebe in zapleti se nam zdijo kot prefotografirani iz »Fanfana Tulipana«. Razlika je le v tem, da je »Kadet Roussele« dokaj slabši film, čeprav so ga posneli v naravnih barvah in čeprav v njem igra François Perier in Dany Robin. Zarko Petan

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?« »Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

»Kakšen pa je kaj odziv na zbirko?«

»Kot veste, založba knjigo za sedaj subvencionira in je tako možno posamezne zvezke prodajati po zares neznatni ceni, upo-

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?«

»Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

»Kakšen pa je kaj odziv na zbirko?«

»Kot veste, založba knjigo za sedaj subvencionira in je tako možno posamezne zvezke prodajati po zares neznatni ceni, upo-

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?«

»Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

»Kakšen pa je kaj odziv na zbirko?«

»Kot veste, založba knjigo za sedaj subvencionira in je tako možno posamezne zvezke prodajati po zares neznatni ceni, upo-

IZ MODERNE GALERIJE

Gabrijel Stupica: Avtoportret s hčerko

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?«

»Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

»Kakšen pa je kaj odziv na zbirko?«

»Kot veste, založba knjigo za sedaj subvencionira in je tako možno posamezne zvezke prodajati po zares neznatni ceni, upo-

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?«

»Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

»Kakšen pa je kaj odziv na zbirko?«

»Kot veste, založba knjigo za sedaj subvencionira in je tako možno posamezne zvezke prodajati po zares neznatni ceni, upo-

o komerkoli, da ima splošno izobrazbo. »Pri tem menda ne mislite samo na literarno izobrazbo?«

»Seveda ne gre za »čisto« literarno izobrazbo, marveč za tisto literaturo, ki danes predstavlja nepogrešljiv del splošne izobrazbe. Če hočemo govoriti o obilovščini, o boju z mlino na veter, o dolini šentflorjanski, itd. itd. potem pri splošni izobrazbi predpostavljamo, da so vsakomur takšni in podobni enciklopedični pojmi povsem jasni. Do obvladavanja teh pojmov, ki spadajo v kulturno zakladnico naših in tujih narodov, naj bi vodila pot preko teh knjig. Ukvarjamo se z lepimi načrti, da bi n.p. Don Kihota predstavili na 200 straneh, da bi tako že dijaku vsaj v bistvenih potezah prikazali najznačilnejše strani iz tega dela, ki tako veličastno odsivita nek, razvojni del evropske mentalitete. Dela vsekakor ni malo. Dogovarjamo se, da bi ustanovili aktiv slavistov, ki bi se večkrat sestali in se s srednješkolskimi praktiki posvetovali o raznih vprašanjih, ki bi se utegnili pojaviti v zvezi s to zbirko. Nujno bi bilo tudi, da bi n.p. revija »Jezik in slovnost« natančno spremljala vso zbirko, ne le s splošnimi ocenami, temveč s širšimi literarnimi analizami. Na ta način bi zbirka Kondor na eni strani bila primerno popularizirana na pravem mestu, na drugi strani pa bi iz takšnega spremljanja zbirke utegnili nastati nove koristne pobude.«

Brez »Zlategu leva«

Nagrajenci na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah

Benetke, 10. sept. (AFP). — Razsodišče XVII. mednarodnega filmskega festivala v Benetkah je podelilo sinoči pokal »Volpi« Mariji Schell za vlogo Gervaise v istoimenskem Clementovem filmu. Žiri je izrekla tudi posebno priznanje Betsy Blair za prefinjeno igro v Bardemovi »Veliki ulici«. Toda »v želji, da bi pozdravila razcvet resničnega in pravega talenta, podeljuje žiri enodušno pokal »Volpi« za najboljšo žensko vlogo Mariji Schell kot Gervaisi.«

Za najboljšega tolmača moških vlog so proglasili francoskega igralca Bourvilla, ki je prav tako dobil pokal »Volpi« za film »Po Parizu«.

Letos žiri ni podelila »Zlatega leva« za 1956. Pozornost žirije sta pritegnila zlasti dva filma — japonski film »Burmanska harča« in španski film »Velika ulica«. Žiri je izrekla priznanje japonskemu režiserju, poudarila pa je tudi, da ni nič manjši vtis napravilo tehnično mojstrstvo Juana Bardema, združeno z moralno iskrenostjo. Vendar se izjemne kvalitete teh dveh filmov žiri niso zdale za dostojne za podelitev »Zlatega leva«.

Žiri je izrekla priznanje visoki duhovni vrednosti poljskih filmov in poudarila v italijanskih filmih lepoto fotografije »V sončnem carstvu« in »bleščeto mojstrsko igro« Anne Magnani v »Sestri Leticiji«.

Izmed ameriških filmov je žiri poudarila uspeh filma »Izza ogledala« in Aldrichovega »Napada«. Kar zadeva sovjetske filme pozdravlja žiri v »Nesmrtni garniziji« veliko plastično tradicijo sovjetske kinematografije v osebi smelca Tise in odkritje novega talenta — režiserja Ogranenka.

BELEŽKE

Angažma štirih ljubljanskih baletnikov v tujini

Baletni zbor ljubljanske Opere se bo v tej sezoni zmanjšal za štiri člane, ki so bili s to sezono angažirani v tujini. Grad Marija in Rus Jelka odhajata v Nemčijo, Janez Miklič in Gorazd Vospernik pa na Dunaj, v dunajski Volksoperi, kjer sta angažirana

Novi številki »Naših razgledov«

Iz vsebine: Znanjopolitični pregled: Mare nostrum; Sestanek v Pralognanu opr.; Madžarski ekonomisti v novem obdobju — Janko Pleterški; Lenina o nacionalizmu in internacionalizmu velikih in malih narodov — To in ono — Razgledanje ob začetku šolskega leta: Antoa Aškere, Božica Slavica, Ludvik Gabrovšek, Bela Horvat, Jože Košar, Avguštin Lah, Miroslav Ravbar — Ivka Križnar; Nekaj misli o veliki tekstilni stavki leta 1956 v Sloveniji — Milko Kos; Naši arhivi znanstvene ustanove — Miloš Oprešnik; Elementi investicijske politike Evropske skupnosti za premož in jeklo — Filip Uratnik; Nekaj pogledov na obnovo našega vinogradištva — Matija Kalšnik; Kako je atiju (leposlovni podlistek) — Lojze Filipič; Avignonska dramaturgija 1956 — Jože Pogačnik; Ivan Jakovljevič Franko (skica za jubilej ukrajinske književnosti) — Hermanna Lieshard; Kulturno gibanje iz Avstrije — Marijan Kozina; O filmu, muziki in metrik — Bogdan Pogačnik; Reprezentativnost, sodobnost, jugoslovenskost — Fr. Pečiček; Srednješkolska mladina in film — Miklavž Prosenec; Kuji-ga, ki označuje dobo (recenzija) — Faulkner in pisateljstvo — Vera Brancić; N. A. Dobroljubov — V. Klabus; Iz revij — Kulturne vesti, Nove knjige v tujini, Knjižne novosti.

štetajoč cene na knjižnem trgu. Kartonirane knjige so po 130 din, vezane pa po 250. Ker so izšle šele prve štiri knjige, in ker je tu začetek šolskega leta, še ne moremo govoriti, kakšen je odziv. Vsekakor pričakujemo, da se bodo dijaki poslužili te izredne priliko in si s takočasoma nabavili lepo knjižnico, v kateri bodo zbrane vse resnično pomembne literarne umetnine. Zelo važno je, da bi to zbirko naročale gimnazije in druge srednje šole za svoje dijaške knjižnice. Izredna cena jim omogoča cenen nakup. Vsaka takšna knjižnica bi morala imeti seveda vsakega zvezka po več, denimo, 20 izvodov. Ker redna proračunska sredstva tega šolam ne omogočajo, bi naj dobile tiste tisočake pri delavških svetih svojega kraja. Če dajo delavski sveti radi svoj prispevek za to ali ono tombolo, bodo nedvomno dobro naložili denar, če bodo odobrili nekaj tisočakov na leto za dijaško knjižnico v svojem kraju. Ta denar bodo obrestovali delavski otroci sami, obenem pa bo dijaška knjižnica spričevalo kulture njihovega kraja in njihove kulturne zavesti. Delavskim svetom gotovo ne more biti vseeno, kakšna je in kakšna bo bodoča kulturna podoba njihovega kraja.

S tovaršem Kraigherjem sva si medtem ogledovala prve izvo-

K ŠIRŠIM OBZORJEM

RAZGOVOR Z UREDNIKOM ZBIRKE »KONDOR« UROŠEM KRAIGHERJEM

Pozno jutro, pravzaprav že dopoldne, v mrzličnem septembru pred začetkom šole. S tovaršem Urošem Kraigherjem sediva v tretjem nadstropju hiše v Copovi ulici, kjer ima svoj sedež ena največjih jugoslovenskih založb — Mladinska knjiga. Razgled imava na dvoristi in na mestne strehe. Na nebotečnikovi terasi, ki bi jo skoraj dosegel z rokami, si neka izletniška skupina ogleduje dopoldanski vrvež Ljubljane, ožarjene z dolgim navdihom umirajočega poletja. Kakor pred vsakim intervjujem, si tudi tokrat — bolj zaradi uvoda, kot iz potrebe — nekoliko odhrknem, medtem pa sestavim prvo vprašanje. Če je namreč leto dobro zastavljeno, je na pol opravljen še tudi intervju. In tako prideva z urednikom zbirke »Kondor« do prvega »zakaj«.

»Zakaj je bila pri Mladinski knjigi ustanovljena še nova zbirka, ki ste ji dali tako zveneče ime?«

»Kondor, soncu brat! — tako je napisal Zupančič. Ptica, ki leti najvišje in meri obzorja. Knjižna zbirka s tem imenom naj bi torej prinašala vrhunska dela književnosti, domače in tuje«, mi pravi prof. Uroš Kraigher.

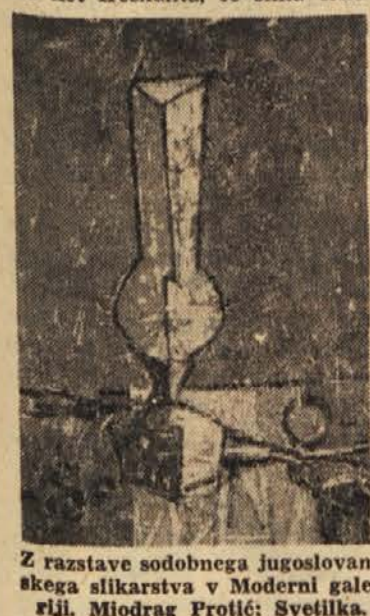
»Razumem,« pravim, in pristavim drugi »zakaj«: »Mar se ne utapljam, če kar preveč v številnih zbirkah, ki na žalost vse pre pogosto ne doživijo prave zaokroženosti in celote. Priznam, da imamo zbirka za mladino še vedno premalo, a vendar...«

»Prav zato. Naj vam povem samo nekaj iz svojega šolskega življenja. Kot profesor na gimnaziji sem moral na primer naložiti dijakom, naj v smislu šolskih načrtov preberejo to ali ono tako imenovano »obvezno čtivo«. Po

treh tednih so že prišli dijaki k meni rekoč, da niso dobili nikjer zaželeno knjigo. To se je zgodilo polovici mojih učencev. Niti v šolskih niti v drugih javnih knjižnicah ni dovolj del iz tako imenovanega obveznega čtiva. Šolske knjižnice si nabavljajo komaj po dva izvoda takih knjig, iz česar sledi, da dijaki res ne morejo izpolniti svoje dolžnosti in se zato kaj na najslabšem, kar se lahko iz tega rodi, h kratkim vsebinam. Tu pa je konec vsake literarne in estetske vzgoje.«

To knjižnico so torej narekovali predvsem šolske potrebe? »Kajpak, vendar pa še zdaleč ni namenjena samo šol. Vodstvo Mladinske knjige je že dal časa razmišljalo o zbirki te vrste. S tem sicer ne orjemo nikake ledine, saj imamo tradicijo Cvetja, pokažemo pa lahko tudi na Klase, čeprav ima ta zbirka nekoliko drugačen okvir in namen.«

»Zanima me, kako povezuje svoje delo s šolskim programom.« »Založba Mladinska knjiga je sklicala več posvetovanj, kjer so bili navzoči predstavniki literarne zgodovine in literarnega pouka na srednjih šolah, ljudje z univerze in s srednjih šol, kratka, ljudje, ki imajo bogato srednješkolsko prakso. Ti so dajali nasvete glede programa naše zbirke, predvsem za tisti del programa, ki se je dal hitro uresničiti. Računajte, da je v šoli predpisanih kakih 150 del in potem vam bo jasno, kakšno obsežno delo je s tem začeto. Naš ideal, če naj ga izrazim v enem stavku, bi bil: v nekaj letih s to zbirko doseči res ljudski izbor vrhunskih del iz domače in svetovne literature, takšnih del, ki jih je treba poznati po tekstu, ne pa samo o njih slišati, če hočemo govoriti

Z razstave sodobnega jugoslovenskega slikarstva v Moderni galeriji. Miodrag Protić: Svetilnik.

SVETOVNO PRVENSTVO V ODBOJKI

Kaj je z našo reprezentanco?

Pariz, 10. sept. (Tanjug) V nadaljevanju svetovnega odbojarskega prvenstva je Jugoslavija izgubila proti Romuniji z rezultatom 2:3 (15:16, 10:15, 12:15, 15:12, 15:6). Naši igralci so zaigrali dobro samo v drugem in tretjem nizu, kar pa je bilo premalo za zmago. Napaka so delali predvsem pri servisih, razen tega pa naši igralci niso navajeni igrati tako pozno ponoči.

Ostali rezultati VI. kola: Bolgarija: Poljska 3:1, SZ: Kitajska 3:0, Francija: ZDA 3:1, CSR: Madžarska 3:0. Moskvo CSR je s to zmago odbralo vodstvo na lestvici, medtem ko je Jugoslavija na predzadnjem mestu. Pri ženskah vodi prav tako CSR.

Iz Pariza se širijo govorice, da z našim moštvom nekaj ni v redu. Igralci igrajo brez volje in ne vlagajo vse svoje moči za čim boljše uspeh. Zvezni kapetan Stranšč izgublja prichnost v odločilnih trenutkih in čisto dela nerazumljivo poteze. Tako je n. pr. v drugem nizu proti Madžarski v kritičnem trenutku naredil menjavo in uvedel v igro debutanta Jankoviča! V četrtem nizu je pri stanju 12:1 za Madžare izmenjal kar tri igralce, tako da je moral sodnik ustaviti igro, ker se zapletli niso mogli sporazumeti s Stranščem, ko ga kdo zamenja. Občinstvo je seveda protestiralo zaradi prekinitve.

Vrh vsrega se igralci pritožujejo čez vodstvo, vodstvo pa čez igralce. Spori nastajajo, ker hočejo nekateri igralci »staro« reprezentanco, ki je sodelovala na lanskem evropskem prvenstvu, vodstvo pa želi preizkusiti mlade moči. Vprašanje je, če je prav na svetovnem prvenstvu pravilen trenutek za tak preizkus. Verjetno bi se preizkus bolje obnesel pred odhodom v Pariz, ne pa na prvenstvu samega.

Kitajska — Jugoslavija 3:1 (15:9, 16:14, 6:15, 15:9)

Dva posnetka z nedeljskih dogodkov: Milutinović je streljal in dosegel drugi gol za Jugoslavijo na tekmi z Indonezijo (zgoraj). Na spodnji sliki: start udeležencev III. jugoslovanskega aerorallyja

KOSARKARSKI KOMENTAR

SLABE OBRAMBE ALI UČINKOVITI NAPADI

Proleter spet v zadnjih sekundah rešil točko — Jutri zvečer ob 20. uri Olimpija — Radnički pod Čekinovim gradom

V četrtem kolu jesenskega kosarkarskega tekmovanja so bili doseženi neobičajno visoki rezultati. Olimpija in Ljubljana sta ostali mlačnosti pod znakom 100 košev, medtem ko so Proleter in Crvena zvezda ter Lokomotiva in Partizana dosegli povprečno 80 točk.

Cestokrat presojamo kvaliteto najboljših kosarkarskih moštev po višini rezultata. To je razumljivo, če vemo, da v ZDA kosarkarski dvoboji končajo le redko, ne da bi moštvi dosegli okrog 100 zadelkov, število doseženih košev v četrtem kolu nas pa ne sme zavesti k premagljnemu zaključku. Ni dvoma, da so naša moštva in strelici dosegli napredek v razumevanju in točnosti streljanja. Toda v veliko večji meri je vzrok premalo skrbna igra v obrambi. Slaba fizična pripravljenost, ki dovoljuje preštevila protinapade, zanemarjanje taktike v odločilnih trenutkih in nenadne osebne napake so v največji meri povzročitelji katastrofalnih porazov in velikih števila zadelkov.

Druga značilnost vseh zadnjih krogov pa je vse bolj izenačena borba. Proleter je že zadnjič v zadnji sekundi dosegel neodločen rezultat proti Lokomotivi. Srca ga tudi v zadnjem dvoboju z oslabiljeno Crveno zvezdo (brez Kotoriča, Nešića in Demšarja) ni zapustila. Šelo po zaključku tekme je njihov igralec dosegel zmagovalni koš iz obeh rogov meta. Lokomotivi je zadostoval le bežen trenutek pred koncem, da je prebrala dveurni trud Partizana. V sedanjih razmerah se je skoraj nemogoče zavarovati proti nepremišljenosti na koncu igre. Prej ali slej bodo morali prireditelji postaviti uto z vsega izričita opaznim kazalom, ki je eden najvažnejših rekvizitov na vsakem vojnem tekmovanju izven Jugoslavije.

Sloboda je v Kreki (brez Kocijana, ki je kaznovan s tremi meseci neigranja) porazila Montažo. Čeprav je to bosansko moštvo iz tekme v tekmo boljše, pa so njihove domače zmagе vse prej kot brez prigovora.

Brzjojavke

● FOREST HILLS, 10. sept. (Reuter) Na mednarodnem teniskem turnirju za prvenstvo ZDA je zmagal Avstralec Rosewall ki je v finalu premagal rojaka Hoada s 4:6, 6:2, 6:5, 6:3. V tekmovanju mesianih dvobojev sta prvo mesto osvojila Rosewall in Dupont (ZDA).

● ZAGREB, 10. sept. V prvi etapi III. jugoslovanskega aerorallyja je na razdalji Ljubljana—Zagreb zmagal član Aerokluba Ljubljana Poznić s pomočnikom Klemenčičem na letalu KB-6. Poznić je osvojil 274 točk od 300 možnih. V drugi etapi Zagreb—Osijek bodo nastopili vsi tekmovalci, ki so sodelovali v prvi etapi.

● MOSKVA, 10. sept. V Moskvi je bil končan kongres mednarodne šahovske federacije FIDE. Kongres je sprejel predlog nasega delegata o spremembi conskih tekmovanj. Odslej bo Jugoslavija namesto tri imela na conskih turnirjih pet šahistov.

● KORČULA, 10. sept. Prvo mesto na letošnjem prvenstvu zvezne vaterpolo lige so osvojili domači vaterpolisti in si tako zagotovili mesto v I. zvezni ligi. Svojeje glavnega tekmeča beogradjskega Partizana so Korčulanec premagali z 1:0.

SAH Portoroški festival

Od 24. do 28. septembra bo portoroški šahovski festival, ki ga prireditelj okrajni šahovski odbor Koper. V okviru festivala bodo naslednji turnirji: III. mednarodni moštveni turnir, turnir mojstrov in mojstrskih kandidatov z mednarodno udeležbo ter turnir šahistk. Na turnirjih lahko sodelujejo vsi šahisti, ki se bodo pravočasno prijavili. Moštva bodo razporejena v skupine. Vsaka skupina bo tekmovala po točkovnem sistemu, najprej v podskupinah, nato pa v finalu. Turnirji mojstrov, mojstrskih kandidatov in šahistk bodo po švicarskem sistemu. Nagradni sklad znaša nad 300 tisoč dinarjev.

Črni vrh in Škofja Loka sta bila v nedeljo prizorišči motornih dirk

Zabrneli so motorji... Na Črni vrh pri Polhovem Gradcu in na Črni vrh pri Polhovem Gradcu in na Črni vrh pri Polhovem Gradcu... Nedelja je bila za ljubitelje avtomobilnega športa spet razburljena. Teško so se odločili — ali na Notranjsko ali na Gorenjsko... Gledelec je bilo povsod dovolj, zlasti pa v Polhovem Gradcu, kjer je bila prva dirka — pravi praznik za domačine in okolišane. Organiziral jo je krožek »Zdravka Vrhunec« Polhovega Gradca.

Zaradi reprezentančnega srečanja z Grčijo 22. t. m. bo pote kolo odigrano že jutri. V Ljubljani bo proti Olimpiji jutri ob 20. uri nastopil Radnički iz Beograda. Ljubljana se bo v Beogradu pomerila s Partizanom. Le zelo dobra igra jim lahko prinese dve točki. Prav takov Beogradu, ob isti dan tekma med Crveno zvezdo in Lokomotivo. Zagrebčani nimajo skoraj nobenih upov. Zagrebški derby med Montazim in Mladostjo bo verjetno končan s prvo zmago Montažnega v tem delu. Proleter bo imel v Zrenjaninu lahko posel s Slobodo.

LESTVICA table with columns for team name and points

SAHOVSKA OLIMPIADA V MOSKVI V prvem kolu finala: Argentina — Jugoslavija

(Od našega stalnega dopisnika) Moskva, 10. sept. Po odigranju prekinjenih partij je napolnjen znan spisek udeležencev finalnih borb za naziv prvaka na XII. šahovski olimpiadi. Končni vrstni red po skupinah je naslednji: I. skupina: SZ 23,5, Bolgarija 19,5, Svica 18, Poljska 15, Švedska 14,5, Norveška 9, Portoriko 7, Posarje 5,5.

II. skupina: Jugoslavija 23,2, Izrael 18, Danska 16,5, Nizozemska 16, Avstrija 13, Francija 12,5, Mongolija 7,5, Škotska 5. III. skupina: Argentina 24, Zahodna Nemčija 23, Anglija 21,5, Islandija 20,5, Čile 17,5, Finska 14,5, Indija 12,5, Luksemburg 5, Irska 4. IV. skupina: Madžarska 23, Romunija in CSR po 21,5, Vzhodna Nemčija 18,5, Kolumbija 18, Belgija 14,5, Filipini 10, Grčija 8,5, Iran 8,5.

Danes je bilo zbranje 12 udeležencev finalnih borb. Vrstni red zbranja je naslednji: I. Izrael, 2. SZ, 3. Madžarska, 4. Argentina, 5. Bolgarija, 6. CSR, 7. Svica, 8. Danska, 9. Jugoslavija, 10. Romunija, 11. Anglija, 12. Zah. Nemčija. Srečanja I. kola: Izrael: Zahodna Nemčija, SZ: Anglija, Madžarska: Romunija, Bolgarija: Danska, CSR: Svica, Argentina: Jugoslavija (Najdorf): Gilgorič, Matanović: Bolhovan, Panno: Ivkov, Karakalić: Pilnik.

Posebni vlaki

ki bodo vozili v nedeljo, 16. septembra v Kranj

Table with train routes and schedules: Mariborski vlak, Ljubljanski vlak, Jeseniški vlak, Primorski vlak, PRIPOMBA

Šport po svetu

75 himen na olimpiadi

Dve sto glasbenikov avstralske armade, ki bodo na olimpijskih igrah intonirali himne zmagovalcev v vsaki disciplini ali igri, ima polno roke dela. Nausčiti se morajo namreč 75 raznih himen držav udeležencev, čeprav je sicer gurno, da jim na bo treba znati vseh himen, ker vse udeležence države na bodo osvojile zlato medalje!

Sedem letal za ameriške tekmovalce

Ameriški športniki, ki bodo tekmovali na olimpiadi v Melbournu, bodo prileteli v Avstralijo v sedmih letalih. Reprezentanca ZDA bo štela 438 tekmovalcev, vstevši tudi strokovnjake in vodstvo. Z reprezentanco bo odpotoval tudi zdravnik in devet novinarjev.

Južna Koreja zmanjša državno reprezentanco

Olimpijski komite Južne Koreje je sklenil zmanjšati število tekmovalcev, ki se bodo borili v Melbournu, od 60 na 29. Razlog temu zmanjšanje je pomanjkanje potrebnih sredstev za vzdrževanje reprezentance 60 športnikov in strokovnega vodstva.

Avstrija: Madžarska (stari)

V oktobru bo na Dunaju srečanje starih madžarskih in avstrijskih nogometnih reprezentantov, ki so se borili na zelenih igriščih pred tridesetimi leti. V moštva Madžarske bosta igrala med

drugi Gyla Mandy (do pred kratkim trener madžarske reprezentance) in Imre Schlosser, ki je za madžarsko reprezentanco pred vojno odigral 69 tekem. Njegov rekord je izboljšal Ferenc Fuskas, ki je dres z državnim grbom obklesil nad 70-krat.

Telovadne reprezentance za Melbourne

Za tekmovanje moških reprezentantov na olimpijskih igrah v Melbournu so potrdile svojo udeležbo: Avstralija, Bolgarija, Finska, ZDA, Nemčija, Japonska, SZ, CSR in Svica. Za naslove najboljših posameznikov se bodo borili reprezentanti Madžarske, Velike Britanije, Kanade, Avstrije, Španije, Francije, Luksemburga, Poljske in Švedske. Za tekmovanje ženskih reprezentantov so prijavljene naslednje države: Avstralija, SZ, ZDA, Bolgarija, Madžarska, Švedska, Italija, Poljska, Romunija in CSR.

Zdravstveni dom Postojna

razpisuje službena mesta za: ZDRAVNIŠKEGA POMOČNIKA (medicinsko sestro) za delo v organizacijskih enotah v Postojni BOLNIČARKO ZOBARSKEGA ASISTENTA Temeljna plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o plačah zavoda. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe sprejema uprava Zdravstvenega doma Postojna. 3426

Advertisement for Narta cosmetics: VAŽNO ZA OBISKOVALCE ZAGREBSKEGA VELESEJMA! Znatno smo znižali cene kvalitetnim Narta kolonjskim vodam

Advertisement for Franc Vovk: Sporočamo žalostno vest, da je po kratki boleznini preminil naš marljiv delavec tovariš FRANC VOVK POMOŽNI KURJAC

Advertisement for Zdravstveni dom Postojna: razpisuje službena mesta za: ZDRAVNIŠKEGA POMOČNIKA (medicinsko sestro) za delo v organizacijskih enotah v Postojni

Humorous text 'Kaj zdaj, FANT?' featuring Hans Fallada. 'Zelite, prosim?' ga je vprašal prodajalec, temen starejši moški z nekaj štrnami las čez plešo.

'Toaletno mizico? Ali bi hoteli v gornje nadstropje? Tam imamo posamezne kose.' 'Tole hočem!' je Pinneberg s prstom pokazal na toaletno mizico. 'To iz garniture?' je prodajalec počasi dojemal. 'Žal mi je, gospod, iz garniture ne moremo prodajati posameznih kosov. Potem spalnica izgubi vrednost. Gori imamo zelo lepe toaletne mizice.'

'Sto petindvajset mark, to je blazno,' je mislil Pinneberg. 'Ti me hočejo opehariti, saj stane celotna spalnica sedem sto petindvajset mark.' 'Predraga je,' se je oglasil. 'Ni predraga,' je razlagal prodajalec, 'kristalno ogledalo v njej stane samo petdeset mark.'

DNEVNE NOVICE

Avtobusni promet Celje obvešča potnike, da se z 10. t. m. preusmerja avtobusna proga Kozje-Senovo-Brestanica-Brežice tako, da bo vozil avtobus dnevno iz Krškega v Leskovec-Brege-Mrtvice-Vihre-Skopice-Krška vas v Brežice in nazaj po isti relaciji. Odhod iz Krškega ob 7.00, prihod v Brežice ob 7.40, odhod iz Brežice ob 13.15, prihod v Krško ob 13.55. - Uprava.

Decent dr. Janko Pompe zopet ordinira. Vaša posoda bo bleščeča, če jo boste čistili s čistilnim praškom LIN.

Če hočete kvaliteto, zahtevaj za čiščenje madežev samo FLEX. Vse madeže masti, olja, znoj očisti zanesljivo s preparatom FLEX. Teint Bell ROZNO MLEKO dobiš v vseh parfumerijah. Za tvojo nego in nepogrešljivo odlično parfumirano in zelo izdatno je ROZNO MLEKO.

MLEKARNA SEZANA. Expres hladno lepilo za vsa mizarska dela.

GLEDALISKA. SLOV. NARODNO GLEDALISCE. DRAMA. Sreda, 12. septembra ob 20: Axelrod: Sedem let skomlins. Abonma A. Petek, 14. septembra ob 15.30: Axelrod: Sedem let skomlins. Abonma Petek: Popolninski.

De-De. DEZINFICIRANJE IN DEZODORIRANJE. TOALETNO MILO.

EKSPERIMENTALNO GLEDALISCE pri zavodu Ljubljanski festivali. Trg francoske revolucije 1 (Križanke). Torek, 11. septembra ob 20: André Roussin: Mož, žena in smrt. Premiera. Petek, 14. septembra ob 20: André Roussin: Mož, žena in smrt. Ponočitev. Sobota, 15. septembra ob 20: André Roussin: Mož, žena in smrt. Ponočitev. Nedelja, 16. septembra ob 20: André Roussin: Mož, žena in smrt. Ponočitev.

KONCERTI

Koncertna direkcija sprejema abonente za bell in modri abonma solističnih koncertov, na katerih bodo sodelovali domači in najvidnejši inozemski solisti, med katerimi so Nikita Magalov, Brucholletier, Carmirelli, Szezyng, Navarra in drugi. Cene celotnega abonmaja (9 koncertov) so od 750 do 1500 din, plačljivo v treh obrokih; za študente velja še poseben popust. Vpisovanje je vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure v Koncertni direkciji, za lanske abonente do 13. septembra, za nove pa od 14. septembra dalje.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA. Sreda, dne 12. septembra: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1. Četrtek, dne 13. sept.: lekarna »Studenci«, Gorkega ulica 18. Umetnostna galerija, Razstava slikarja-grafika Avgusta Černigoija. Razstavljenih je nad 170 del znanega tržaškega slikarja: olj, akvarelov, risb in grafik. Razstava je odprta dnevno od 10-18 do vključno 23. septembra 1956 (ob nedeljah do 13. ure).

Rodile so: Marija Smrekar, 26 let, gosp., Devina - Ireno; Kristina Planinc, 36 let, gosp., - Iado; Alojzija Navalski, 25 let, pom. delavka, Bresternica - Marijana in Marijano; Jolanda Korosak, 31 let, uslužbenka; Jerico; Marija Arbeiter, 23 let, trg. pomočnica, Slovenska Bistrica - Mirana in Ivana; Terezijska Solide, 30 let, gospodinja - Marjo; Ružica Skrbid, 19 let, gospodinja; Zorica Poiskava - Draga; Helena Petrovič, 32 let, politička - Darinko; Julijana Muster, 36 let, gospodinja - Petra; Mira Sule, 18 let, gospodinja, Trčova - Zvonka; Ljudmila Letinger, 24 let, gospodinja, Sp. Hoče - Milko; Ivana Gomilšek, 39 let, gospodinja, Hoče - Olga; Maritna Grčić, 23 let, uslužbenka - Vojko; Draga Gorčanec, 21 let, gospodinja, Skoke - Ljubico; Marija Cintauer, 29 let, gospodinja, Devina - Stanislava; Romana Lukas, 28 let, uslužbenka - Teo; Stanislava Vicman, 26 let, nameščenka - Brigito.

IZ MURSKE SOBOTE

PARK: Jugosl. film: »Zasledovanje«.

VESTI IZ TRBOVELJ

»SVOBODA-TREBOVLJE II.«: Ameriški barvni film: »Velika nagrada«. V glavni vlogi Elizabeth Taylor in Mickey Rooney.

DROBNI OGLASI

SPREJMEMO SOFERJE D in C kategorije, visokokvalificirane avtomobilske z daljšo prakso in delavce za delavnico. Plača po tarifnem pravilniku. - Električna cestna železnica, Ljubljana. 3381. TRZACANA, STUDENTA, iščeta sobo. Nagrada po želji. Ponudbe v upravo LP pod »Trzacana«. 3471. OPREMLJENO SOBO iščem. Ponudbe na Jože Berič, Litjska 24. 3469.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALISCE RAZPISUJE ABONMA ZA SEZONO 1956-57. V novi sezoni bodo rednim obiskovalcem na razpolago naslednji redni abonmaji za 12 premier: torek, četrtek, sobota - po globoko znižanih cenah, nedelja - popoldanski, premierski in srednješolski. Vpisovanje za stare abonente od 10. do vključno 13. septembra, za nove pa od 14. do 17. septembra 1956 od 9-11 in od 18-19. pri dnevni blagajni na Sladrovem trgu. - Stari abonenti lahko tudi pisмено rezervirajo svoje seđe in jih dvignejo v dopoldanskih urah. Abonenti imajo 10% popust od osnovne cene. Abonma je plačljiv v dveh obrokih. - Cene iste kot lanske leto. Vsa pojasnila daje uprava Celjskega gledališča, poštni predal št. 5, telefon 85-60.

KINO »UNION«: Jugosl. film: »Obkolitev«. »METROPOL«: Amer. barvni film: »Nori podvig«.

IZ ZALCA

Nemški film: »Podanik«. Predstava ob 20.

Vesti iz Kranja

PRESEKNOVO GLEDALISCE KRANJ. Torek, 11. septembra ob 18: Ivan Cankar: »Hlapci«. Zaključena predstava za gimnazijo Tržič; ob 20 izven. - Gostovanje v Tržiču na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju. Sreda, 12. septembra ob 20: Ivan Cankar: »Hlapci«. Izven. Gostovanje na Jesenicah na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju. Četrtek, 13. septembra ob 20: Ivan Cankar: »Hlapci«. Izven. Gostovanje v Skofji Loki na čast velike tekstilne stavke v Kranju. Sobota, 15. septembra ob 20: Ivan Cankar: »Hlapci«. Izven. Na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju. Nedelja, 16. septembra ob 18: Ivan Cankar: »Hlapci«. Izven in za podelitve. Na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju.

Z BLEDA

Ameriški film: »Da bi ne vstala zarja«. V glavni vlogi Charles Boyer, Olivia de Havilland in Paulette Goddard. Predstavi ob 18 in 20.30.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Stanka Rosenstein, Javorniška pot.

KINO

»RADIO«: Ameriški barvni film: »Poslednji Apač«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjikrat! »PLAVŽ«: Franc.-ital. film: »Teresa Raquin«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjikrat.

Iščemo za takojšen nastop

trgovskega pomočnika večtega železninske stroke in trgovsko pomočnico za prodajo gospodinjstvih potrebščin. Ponudbe pošljite na naslov: Trgovsko podjetje »Z E L E Z N I N A« Jesenice J 139

Zdravstveni dom Jesenice

razpisuje delovna mesta za: SANITARNEGA TEHNIKA DVE BOLNIČARKI za Obratno ambulanto Zelenarne Jesenice. Nastop službe s 1. oktobrom 1956. - Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača po tarifnem pravilniku. Interesenti, ki imajo ustrezno šolsko izobrazbo, naj pošljejo pisemne ponudbe z življenjepisom upravi Zdravstvenega doma na Jesenicah. 3463

RADIO LJUBLJANA

Sporod za torek, 11. septembra. Poročila ob: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni sporod) - 6.20-6.25 Naš jedilnik - 6.30-6.40 Reklame - 7.10 Zabavni zvoki - 8.00 Vokalni koncert skladb jugoslovanskih skladateljev - 8.30 Radijski roman: William Woods: Manuela - I. - 8.50 Od melodije do melodije - 9.30 Tabor Sečelj: Sin pragozda (prevreda Mara Cerne) - 10.00 Na vrtu Troldhaugen pri skladatelju Edvardu Griegu - 11.00 Radijski kolektor - 11.05 Operetna in lahka glasba - 11.45 Cletbanom, dober dan (Josip Pavišič: Zelezniška nesreča) - 12.00 Melodije iz filmov in revij, vmes ob 12.30-12.40 Za kmečke gospodinjice: Andreja Fux: Otašjave pri gospodinjstvem delu - 13.15 Zabavna glasba - 13.35 Pester sporod opernih melodij - 14.30 Za dom in žene - 14.40 Zlepli ste, poslušajte! - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.35 Slovenske narodne pesmi pojeta vokalni kvintet »Niko Stritof« in Elena Bratuž, ki jo na harmoniko spremlja A. Stanek - 16.00 Utrinki iz literature: Milan Koblar: Zmagovalca - I. - 16.20 Popoldanski koncert - 17.15 Zabavna in plesna glasba - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Pesmi slovenskih skladateljev poje Mariborski komorni zbor - 18.50 Zunanje-politični feljton: Kam gre mala Evropa? - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklam - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Pol ure za ljubitelje slovenskih narodnih pesmi - 20.30 Tedenski poročila-politični pregled - 20.40 Glasbena medija - 20.50 Radijska igra: Henrik Ibsen: Junaki s Helgolanda (prva izvedba) - 22.15-23.00 Nočni koncert - 23.15-23.00 UKV program: Plesna glasba - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valui 327,1 m (prenos iz Zagreba).

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION« KINO »KOMUNA« Francoski barvni film Ameriški barvni film Kadet Rousselle »SELINA« Brez tednika. Predstave ob 18, 18 in 20.30. V glavni vlogi François Perier. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje. Tednik: Filmske novice št. 38. Predstave ob 14, 18 in 20.30. - V glavni vlogi Jane Wyman in Steve Forrest. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Poljski film »Ure upanja« V glavni vlogi Zbigniew Jozefowicz in Krystyna Kamienska. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

KINO »SLOGA«: Premiera angl. filma: »Zena na ladji«. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 19 matineja istega filma. V glavni vlogi Anthony Steel in Peter Finch.

KINO »VIČE«: Francoski film: »Vaš zvesti Blake«. Tednik: Filmske novice št. 38. Predstave ob 18, 18 in 20.30. V glavni vlogi Eddie Constantine. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje; za matinejo v kinu »Sloga« od 9 dalje.

KINO »SOČA«: Amer. film: »Nesrečniki«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje. LETNI KINO »BEZIGRADE«: Francoski film: »Vaš zvesti Blake«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic samo uro pred pričetkom predstave. MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: Zaprtje. KINO »LITOSTROJ«: Ital. film: »Nesmrtne melodije«. Tednik: Filmske novice št. 38. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

KINO »ŠIŠKA«

Angleški film Jack London. Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 18 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

Prodaja osnovnih sredstev

GOSPODARSKA ORGANIZACIJA Titovi zavodi LITOSTROJ v Ljubljani PRODA na podlagi člena 49 in 50 Uredbe o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, Štev. 52/53) nekaj rabljenih pisalnih strojev starejšega tipa dva šivalna stroja. Predmeti bodo naprodaj prvenstveno gospodarskim organizacijam ter skladno z odredbo o pogojih in načinu prodaje osnovnih sredstev (Uradni list FLRJ, št. 51/54) tudi fizičnim osebam in zasebnim pravnim osebam, in to po 15-dnevnem roku brezuspešne ponudbe gospodarskim organizacijam. Prodaja se bo izvršila neposredno s sklenitvijo pisemne pogodbe. Reflektanti naj se javijo v sekretariatu podjetja zaradi oglada predmetov. 3465

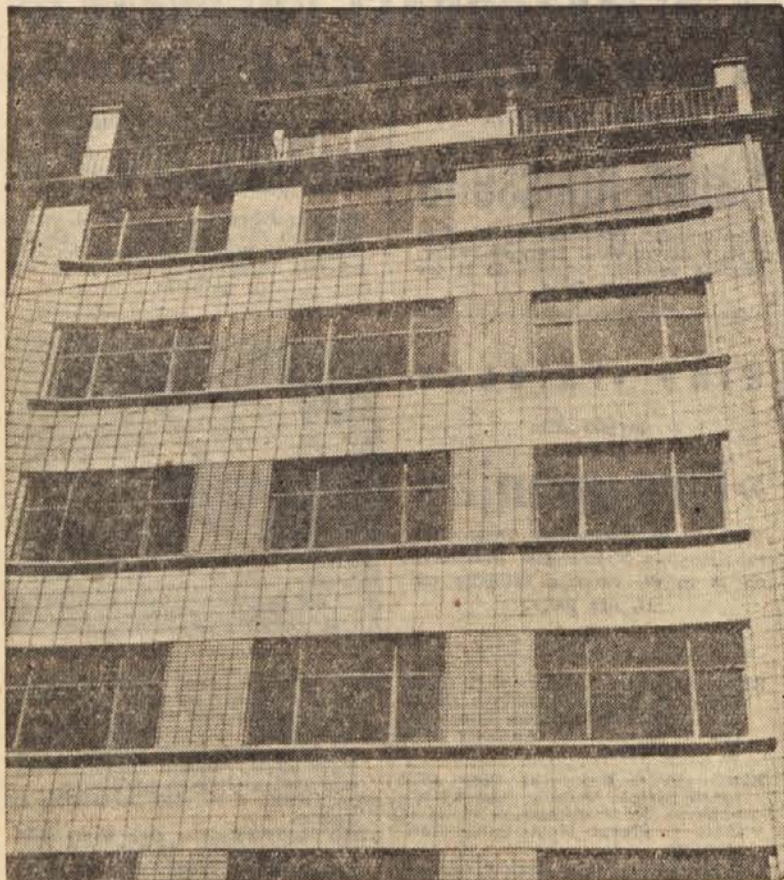
Upravni odbor Zdravstvenega doma - Metlika

razpisuje mesta za zdravnika, zobozdravnika, dentista, zobotehnika in medicinske sestre. Osnovna plača po uredbi, dopolnilna po pravilniku Zdravstvenega doma, ostalo po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov Zdravstveni dom - Metlika. 3311

Polygrafski izdelki

IZ NEMŠKE DEMOKRATIČNE REPUBLIKE na Mednarodnem velesejmu v Zagrebu KNJIGE • REPRODUKCIJE • GRAMOFONSKE PLOŠČE IGRALNE KARTE • DOPISNICE • FILATELISTICNI ALBUMI. OBISČITE NAS RAZSTAVNI PROSTOR V DVORANI F DEUTSCHER BUCH - EXPORT UND - IMPORT GMBH LEIPZIG C 1 - LENINSTRASSE 16 1162

IZ DRŽAVE PRECIZNIH STROJEV. Merilci toka, Merilne naprave, aparati za reguliranje, Meteorološki instrumenti, Vodomeri, Laboratorijske naprave, Radijski sprejemniki, Ojačevalci, naprave za ojačevalce in pribor, Deli za radijske aparate, Zarnice, Elektronke, Cevi za fluoresc. razsvetljavo, Šivalni stroji za gospodinjstvo, obrt in industrijo, Stroji za predelavo tobaka, Tehniške ure, budilke, Telefonske centrale, Telefonski aparati, Hišni telefoni, Signalne požarne in signalne naprave, Naprave za varnost prometa, Oddajniki, Rentgenski aparati, Rentgenske cevi in ventili, Elektromedicinski stroji, Zobarska oprema, instrumenti in aparati. OBISČITE NAS NA ZAGREBSKEM VELESEJMU OD 7. DO 21. SEPTEMBRA 1956. PRAGA Češkoslovaška 1204

Po svetu
kupujejo
češkoslovaške
keramične
surovine

Kaoline, barvaste
prsti in vse vrste
keramičnih surovin

- cement
- zemeljske barve
- izolacijski material
- kamnito orodje za keramično industrijo
- topljivi bazalt
- kmetijsko kamnito orodje

IZDELKE ZA BRUŠENJE: brusilne plošče, brusilni papir in brusilno platno, zobarske brusilne plošče ~ Umetne porcelanske zobe in zobe iz smole ~ GRADBENO KERAMIKO: stenske in podne ploščice, mozaik, ploščice za oblaganje fasad, ploščice odporne proti mrazu in kislinam ~ SANITARNO KERAMIKO: umivalnike, stranišča, lavaboe itd. ~ OGNJAVZDRŽNE IZDELKE: šamotno-silikatne in magnezitne opeke ~ TEHNIČNI PORCELAN: električni porcelan za nizko in visoko napetost, laboratorijski porcelan, porcelan za vlečenje niti za tekstilno industrijo, keramične kondenzatorje ~ IZDELKE IZ AZBESTNEGA CEMENTA: valovite in ravne ploščice, tlačne in odvodne cevi ~ STRESNO OPEKO ~ PORCELAN ZA POTROŠNJO: vse vrste potrošnega porcelana in kamnitega blaga, figure itd.

PODROBNA OBVESTILA VAM DAJE

Češkoslovaška keramika

zunanjetrgovinsko podjetje za uvoz in izvoz keramičnega blaga

PRAGA — ČEŠKOSLOVAŠKA

OBISČITE NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR NA VELESEJMU V ZAGREBU
OD 7. DO 21. SEPTEMBRA 1956

1220

STOTINE VRST iste visoke kakovosti:

- 311 ~ krojaški pribor in povlačni zapirachi
- 312 ~ torbarski, tapetniški in čevljarski pribor
- 313 ~ pribor za pisanje, slikarski in pisarniški pribor, pribor vseh vrst za pisarniško organizacijo
- 314 ~ usnjena galanterija, kovčki iz lepenke in trdne mase (fiber), dežniki, higiensko in kirurško gumijasto blago
- 315 ~ galanterijsko blago, pribor za kajenje in britje, blago iz ličja in košare, ščetke, čopiči vseh vrst
- 316 ~ igrače, športni in ribiški pribor
- 321 ~ gumbi vseh vrst, umetno cvetje in sadje
- 331 ~ igle vseh vrst (igle za šivalne stroje in za ročno šivanje, igle za tekstil in tapetniške igle ter igle za šivalne stroje za izdelavo čevljev), papirnate cevke, podpirače, ostali pribor vseh vrst za tekstilno industrijo, laboratorijske in kontrolne aparate za tekstilno industrijo

PragoExport

zunanjetrgovinsko podjetje za izvoz in uvoz opreme,
galanterijskega in drobnega potrošnega blaga

Jungmannova 34

PRAGA 2

Češkoslovaška

OBISČITE NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR
NA VELESEJMU V ZAGREBU OD 7. DO 21. IX. 1956

1207

LIGNA

ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE
VODIČKOVA 41 PRAGA 2
ČEŠKOSLOVAŠKA

PRIKAŽUJE NA
ZAGREBŠKEM VELESEJMU
od 7. do 21. sept. 1956

LIGNATONE
glasbene instrumente
klavirje Rösler — Petrof
kovinsko pohištvo
vse vrste papirja itd.

Obiščite naš razstavni
prostor na
Zagrebskem velesejmu

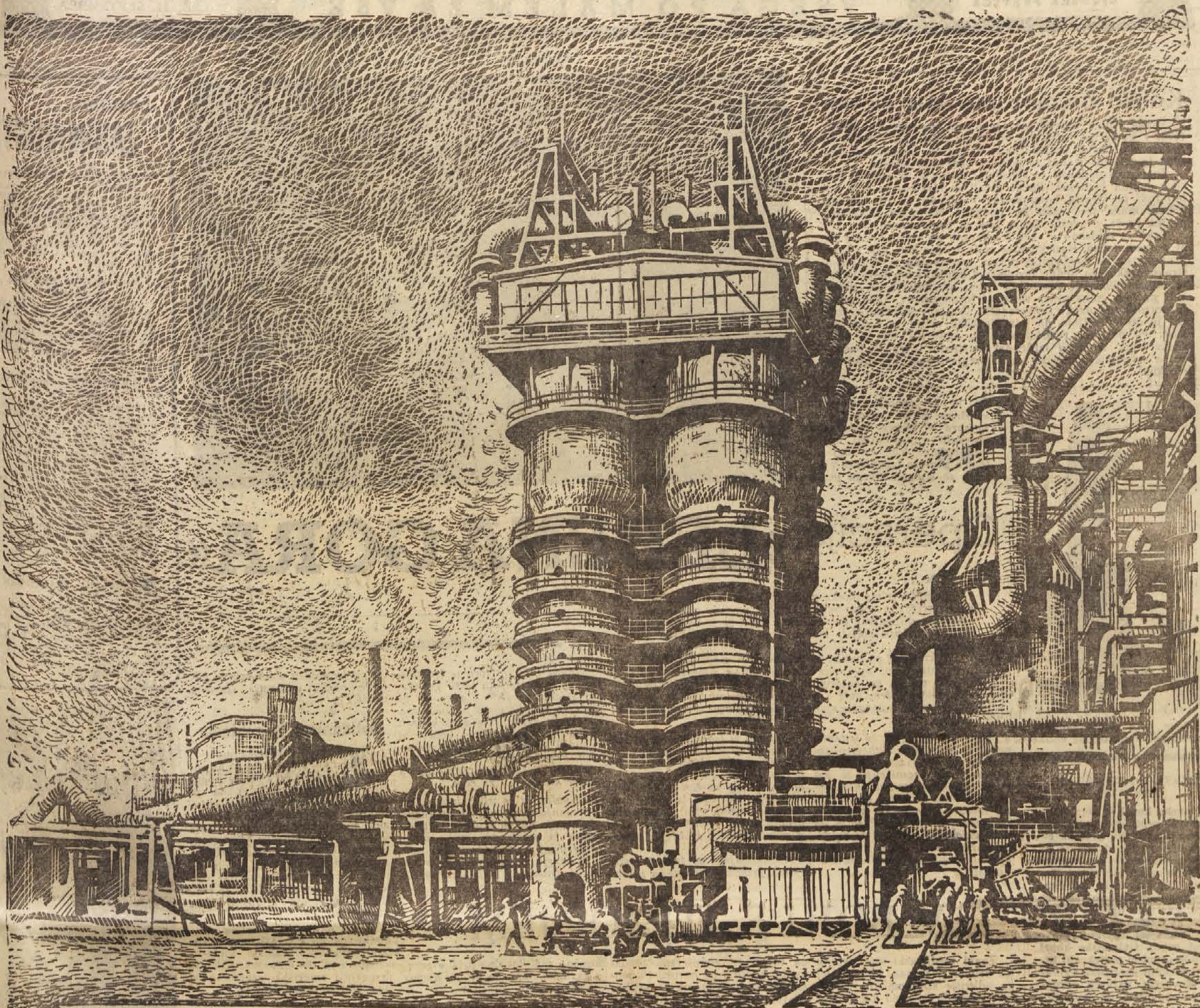
1209

MASCHINEN-EXPORT

ENERGETSKI STROJI • OPREMA ZA METALURGIJO IN RUDARSTVO • OPREMA ZA LIVARNE • OBRATI — VALJARNE • STROJI ZA VLEČENJE ŽICE • STROJI ZA FINO IN GROBO KERAMIKO • DVGALA IN NAPRAVE ZA DVGANJE • NAPRAVE ZA TRANSPORT IN OPREMO • STROJI ZA VIŠOKE GRADNJE IN GRADNJO CEST

DEUTSCHER INN- UND AUSSENHANDEL
MASCHINEN-EXPORT
BERLIN W 8 · Mohrenstr. 61

PROSIMO VAS, OBISČITE KOLEKTIVNI PAVILJON
NEMŠKE DEMOKRATIČNE REPUBLIKE
NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU OD 7. DO 21. SEPTEMBRA 1956

KOMPLETNE NAPRAVE INDUSTRIJSKIH PODJETIJ

za

RUDNIKE IN TOPILNICE

PRANJE PREMOGA • NAPRAVE ZA PRIPRAVO RUDE
• VALJARNE ITD.

ENERGETIKO

TERMO IN HIDROELEKTRARNE

KEMIČNO INDUSTRIJO

NAPRAVE ZA TEŽKO IN LAHKO KEMIČNO TER ZA
FARMACEVTSKO INDUSTRIJO ITD.

ŽIVILSKO INDUSTRIJO

TOVARNE ZA PRIDOBIVANJE SLADKORJA IZ SLAD-
KORNE PESE IN TRSA • TOVARNE ALKOHOLA • PI-
VOVARNE • HLADILNIŠKE NAPRAVE • KLAVNICE •
TOVARNE KONZERV ITD.

GRADBENO INDUSTRIJO

TOVARNE CEMENTA IN SAMOTA • APNENICE • GRA-
MOZNICE • NAPRAVE ZA KAMNOLOME ITD.

LAHKO INDUSTRIJO

ŽAGE • TOVARNE FURNIRJA IN FURNIRSKIH PLOŠČ •
TEKSTILNE TOVARNE • TOBAČNE TOVARNE • UMET-
NA DRŠALIŠČA • NAPRAVE ZA IZDELAVO USNJENE
IN GUMIJASTE OBUVÉ TER OSTALE OBRATNE IN-
DUSTRIJE STROJEV

To so izdelki tovarn ŠKODA, tovarn ČKD, železarne
VITKOVICE, prve tovarne strojev, Königfeldske to-
varne strojev in sličnih, ki zaradi visoke tehnične
kvalitete izvažajo po vsem svetu

TECHNOEXPORT

ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE ZA IZVOZ KOMPLETNIH INDUSTRIJSKIH NAPRAV

56 VACLAVSKE NAMESTI., PRAGA II — ČEŠKOSLOVAŠKA

Obiščite našo razstavo na Zagrebškem velesejmu od 7. do 21. septembra 1956

Koliko hromozonov ima človek

Vsaka celica človeškega organizma ima notranjo strukturo, v kateri je jedro kot vir vsega življenja. V jedru so drobne nitke ali paličke, tako imenovani hromozomi (beseda je grškega izvora in pomeni obarvana telesa).

Znanost o dednosti je spoznala, da so ti hromozomi nosilci dednih lastnosti. Razne živali se razlikujejo med seboj tudi po številu hromozomov v celicah, ki jih ima na primer muha šest, žaba 26, podgana 32, zajec 44, svilo-prejka pa 56. Človeška celica ima 48 hromozomov.

Tako je zapisano v vseh leksikonih po svetu, vendar pa ni povsem točno. Raziskovalec celic dr. Joe Hin Tjio z Jave je pokazal na nedavnem prvem mednarodnem kongresu strokovnjakov za dedne lastnosti v Kjopenhavnu lepe barvne mikrofotografije človeških celic, na katerih se jasno vidi, da ima vsaka celica samo 46 hromozomov. To dejstvo so potrdili tudi drugi znanstveniki. Nastane vprašanje, zakaj je doslej veljalo, da ima človeška celica 48 hromozomov. Po daljšem raziskovanju so ugotovili, da je neki znanstvenik napačno izračunal to število, njegove podatke pa so potem z napako vred prepisali vsi učbeniki in leksikoni.

Ledene gore imajo pogosto naravnost fantastične oblike

ELEKTRONI POMAGAJO ZDRAVITI

Galvanska kopel je učinkovito sredstvo proti številnim nevrološkim, ki jih prinaša civilizacija. Pozitivni pol je na tilniku, elektroda pa napravi vso vodo za negativni pol. Tako se fini galvanski tok enakomerno porazdeli po vseh celicah, kar zelo ugodno vpliva zlasti na tiste celice, ki se je v njih zmanjšal notranji električni naboj. Galvansko kopel so baje uspešno preizkusili tudi številni športniki. Profesor Kovarčik, največji evropski strokovnjak na področju fizikalne terapije, označuje galvanski tok kot izredno zdravilno sredstvo, ki ga nobena reč ne more enakovredno nadomestiti.

SAMOMOR NA UKAZ

Ameriški tajni agenti naj bi dobili samomorilne tablete za primer, da bi prišli v roke tuji policiji

Znanstveni svetovalec ameriške vojske je predlagal, naj dobijo vsi pomembnejši agenti in tisti, ki so jim znane vojaške tajnosti, samomorilne tablete za primer, da padejo v roke sovražnim zasliševalcem.

Ta človek je psihater michiganske univerze dr. James G. Miller, ki je ob koncu druge svetovne vojne sodeloval pri izbiri ameriških tajnih agentov in je zdaj najpomembnejši medicinski svetovalec ameriškega vrhovnega štaba. Na kongresu ameriških psihologov v Chicagu je izjavil, da so zasliševalne metode že tako napredovale, da se jim za daljšo dobo ni več mogoče ustavljati, zaradi tega mora vsak zasliševani

prej ali slej popustiti in povedati resnico.

Zato naj bodo najvažnejše tajnosti znane samo omejenemu številu oseb, te pa naj bodo opremljene z močnimi tabletami ciankalija, ki v trenutku povzročijo smrt. Ukazano naj jim bo, da tablete použijejo v trenutku, ko ni več izhoda. Ta koncept »Kamikaze« (Japonci so imeli podoben sistem) imenujejo »göringovskij«, ker je tudi nacistični veljak nosil s seboj podobna samomorilna sredstva. Dr. Miller je mnenja, da služba v tajni policiji in podobnih zaupnih ustanovah že predpostavlja pripravljenost posameznika, da osebne interese popolnoma podredi interesom države in skupnosti.

Če bi se obnesla operacija »Ledena gora«, potem bi se nemara v bližnji bodočnosti spomnili s podobnimi načrti tudi Sahare, kjer se zdaj zelenice pogosto izgubljajo v seletih se sipinah živega peska

Operacija »LEDENA GORA«

Le malo je manjkalo, pa bi bile dobile ledene gore med drugo svetovno vojno velik taktični pomen, zakaj takratni britanski ministrski predsednik Churchill je zagovarjal misel, naj bi uporabljali ledene gore kot velikanske letalonosilke.

V kratkem pa naj bi se začela prav nič manj drzna, čeprav miroljubna operacija »Ledena gora«. Američani so pripravili načrte, po katerih bi privlekli velikanske arktične in antarktične ledene gore k ameriškim obalom, da bi njihove vodne gnote pomagale spreminjati pusti svet v rodovitno pokrajino.

Na Islandiji se je že ustavilo nekaj znanih ameriških strokovnjakov, ki bodo tam proučevali možnosti za uresničenje te zamisli. Na kraju samem nameravajo izdelati ustrezne načrte, ki jih bodo po povratku predložili severnoameriški vladi. Pravijo, da bo s sodobnimi sredstvi že mogoče voziti ledene gore na obale, kjer bi njihovo vodo koristno uporabili.

Z vodo iz ledenih gora bi lahko namakali številne, doslej puste pokrajine na področju Združenih držav. Ledene gore bi spravili ob obale, ki so pustim pokrajinam najbližje, nato pa bi jih z modernimi tehničnimi napravami drobili in kar najhitreje prevažali v sušne predele, ki bi jih namakale.

Strokovnjaki so tudi že izračunali približne stroške za takšno

»selitev« ledenih gora iz tečajnih ingtonske oblasti znamenje za zamorij do ameriških obal. Prevozniki stroški za ledeno goro, ki bi tehtala nekako deset milijard ton in bi jo spravili iz antarktičnih voda na kalifornijsko obalo, bi nanesti približno milijon dolarjev. Pravzaprav bi bil ta led poceni, saj bi ga dobili 10.000 ton za dolar ali sto ton za cenf.

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

ingtonske oblasti znamenje za zamorij do ameriških obal. Prevozniki stroški za ledeno goro, ki bi tehtala nekako deset milijard ton in bi jo spravili iz antarktičnih voda na kalifornijsko obalo, bi nanesti približno milijon dolarjev. Pravzaprav bi bil ta led poceni, saj bi ga dobili 10.000 ton za dolar ali sto ton za cenf.

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Ljudje, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, so tudi že sporočili, da ceneje pač ni mogoče priti do pitne in sploh do sladke vode. Američani baje pripravljajo zadnje načrte za uresničenje te zamisli, potem pa bodo date wash-

Drobne ZANIMIVOSTI

SVOJEVRSTNO UDARNIŠTVO
65-letni delavec Petkovič iz Drvente je v tem letu na lastno pest zgradil 2 km ceste v svojem kraju. Kljub napadom s strani sovražnikov, ki so se upirali modernizaciji vasi, je delo dokončal. Danes že vozijo skozi njegovo vas težka motorna vozila.

KOVANCI ZA STO LIR V ITALIJI
V Italiji so začeli kovati stolarske novce, ki bodo v kratkem zamenjali bankovce. To bo občutno stanjšalo italijanske listnice in vneslo nekoliko več higijene v vsakdanji denarni promet.

ACTINOMYCETES — SREDSTVO PROTI RJI

Milijoni gredo v izgubo zaradi rje, toda doslej še nismo iznašli sredstva, s katerim bi se uspešno uprli tej bolezni. Jeleza in jekla, šele pred kratkim so po dolgotrajnih kemičnih poskusih in mikroskopskih analizah dobili sredstvo, ki bo morada preprečiti to zlo. Našji so ga na železnih predmetih, ki so stoletja ležali v zemlji, pa jih rja ni uničila. Sredstvo se imenuje actinomycetes. Če se bo to zdravilo izkazalo, bo svetovno gospodarstvo mnogo prihranilo. Samo Velika Britanija bi prihranila 153 milijonov dolarjev letno.

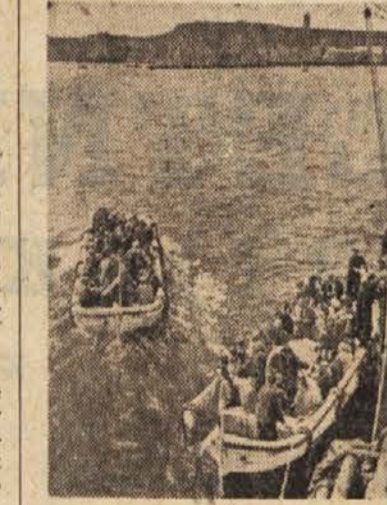
TELEFONI NA FRANCOŠKIH VLAKIH

V Franciji modernizirajo železnice. Do konca leta bodo namestili telefonske centrale na kolodvorih Pariz-Nord in Pariz-Est. Že v začetku prihodnjega leta bo mogoče iz vlaka telefonirati na prosti Pariz-Lille, ki jo zdaj elektrificirajo.

»V HYDE PARKU SE JE IZGUBIL...«

Tako se je začel komentar h gornjemu posnetku z neke angleške plaže. Poročilo naj bi prepričalo številne Angleže, da se lahko navzile znani megli v redkih sončnih dneh vendarle malce sončijo tudi doma. Posnetek pa kaže malčka, ki je poskakoval med kopalci toliko časa, da ni več znal k mamic. Stražnik mu je priškočil na pomoč in ga odpeljal k staršem...

Helgoland, otok v Severnem morju, ki so ga nacisti med drugo svetovno vojno z bombami skoraj povsem razdejali, se počasi spreminja v severnomorsko letovišče, ki uspeva zlasti še zato, ker si lahko tamkajšnjih pet sto prebivalcev oskrbi škotski whisky, francoski konjak in ameriške cigarete brez carine. Zahodnonemška finančna uprava je dovolila otočanom ta privilegij, ker si obeta od številnega obiska — letos je bilo na otoku že 80.000 domačin in tujih turistov — v drugi obliki še lepše dobičke. Slika kaže prevoz izletnikov na Helgoland.

Novi reaktor na Aljaski

Ameriška atomska komisija je sklenila pogodbo za graditev močne atomske centrale na Aljaski. Reaktor bo imel več deset tisoč kilovatov, v njem pa bo gorel opleniteni uran.

V SINJIH GLOBTNAH

VIKTOR PIŠE: GRAD DRAGO RIŠE: ROTVIK

46. Potapljača v črnlh, lesketajočih se oblekah sta zdrsnila s skale v vodo in zaplavala. Pod njima se je čudovito jasno videlo skalnato, z algami poraslo dno. Voda je počasi postajala globlja. Ko sta prispela do konca zaliva, je dno začelo strmo padati in je izginjalo nekam v modro temo. Danilo je prijel doktorja za roko in pokazal predse: otok je pod morsko gladino prehajal v dolg greben, ki je potekal proti severovzhodu.

47. Doktor Plavnik se je prvi sklonil navzdol in zaplaval proti dnu. Danilo mu je sledil. Pod gumijasto obleko je bilo prijetno toplo. Merilec globine se je počasi obračal. Štiri... pet... šest metrov. Reza bolečina je opozorila Danila, da je pritisk na bobniče že nevaren. Požrl je slino. Zdaj je bilo spet dobro. Ko je merilec globine pokazal deset metrov, je moral iznova požreti slino. Tišino je sekalo samo gluho sikanje izpušnega ventila.

48. Osemnajst metrov... devetnajst... dvajset... Danilo se je zdrnil. Nedaleč spredaj se je zabilisli ribji trebuh. Bilo je predaleč, da bi mogel natančno razločiti oblike, vendar se ni mogel otrestiti vtisa, da je videl trikotno plavut morskega psa. Nohote je pogledal okoli, kam bi se umaknil. Doktor Plavnik ga je medtem že prigrabil za roko in odločno odkimal. Bežati ni imelo smisla, beg je nevarnejši od pogumnega srečanja.